

ONZE
VOGELS

47e jaargang no. 6, 1986

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
bank AMRO rek.nr.: 46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Försten, J.J. Krol, E.J. Lensink,
W.C. Oonk, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, H.J. Veerkamp,
Jos van de Walle en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: T.J. Udo Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 1522.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Verdilaan 21, 5707 RG Helmond, telefoon (04920) 25609.
District Limburg: H.J. Nootjen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 73 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55.

Tropen, parkieten etc.:

P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.

Zangkanaries:

W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de specialclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wende men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

B.A.H. Toebes, Broekhofsestr. 17,
5437 BA Beers, telefoon (08850) 1 37 45.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

H.W. Wareman, Kastanjeln. 13,
4793 AW Fijnaart 01686-3314.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

T.C. Mulder, Ch. Parkersingel 23,
3069 XR Rotterdam, telefoon (010) 455 97 81.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7556 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnem. OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot e met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees - met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 48, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Drapeniersdonk 144, 7326 AG Apeldoorn.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN

BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN HUN

BASTAARDEN aan: G. Horst, Goudvinkhaag 14, 3993 BC Houten.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan:

M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov.weg 29a, 9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 21 juli 1986.

IN DIT NUMMER

	PAG.
De Galapagos Eilanden	244
Bruine Maskergaailijster	255
Ontstaan van nieuwe vogelsoorten	256
Een paar onbekende vinkjes	257
Erwitten en aminozuren	259
Blauwe knoop	260
Scharlakenrode wever	260
Kopernekduif	261
Mijn kweek met purpergranaatastrilde	263
De zebra-vink	263
Ervaringen met de Java Beo	264
Internationaal Papegaaiencongres	266
Japane Meeuwen	267
Carpodacus - Roodmussen	268
Wat lezers schrijven	270
Volière van de maand	271
De standardeisen in praktijk Grijsvleugels	272
Zebra-vinken in 50 kleurslagen, Grijs isabel	273
Het bepalen van voedselopname bij grasparkieten 5	274
Ervaringen met het pleegouderschap bij Roseicollies	276
Wat lezers schrijven	277
Korte berichten	278
Inenten van kanaries	279
Troscro	286

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	PAG.
Duphar Nederland b.v., Amsterdam	254
Wolro luchtreiniging, de Dierenhal, I.S.M., v.d. Hoven, Avicentra	258
Rotol Holland b.v., STT	262
Vogelhuis Kloeg, GEHU, H. van Os, H. Dijks	266
De witte spreeuwen	278
Fauna metaalwaren b.v.	280
Holland Diervoeders, van Keulen	281
Fauna metaalwaren b.v.	282
Blankenstijn's Pet Farm, b.v., Gevo, Kees van der Borst	283
CéDé	284
Orni Mondo, Konacorn, van Tendeloo, de Witte Valk	
Langhout's Dier-Home	285
Vogelhuis exclusief, van Gelder	286
Fauna metaalwaren b.v., N.B.v.V. Service. Animal,	
N.B.v.V. Boeken-service	287
De witte molen	288

Foto voorplaat: Blauwvoet rotspelikaan

Foto: C. Scholtz

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.
Postbus 59, 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 462 29 22.

Zeeleгуaarn

De Galapagos Eilanden

De Galapagos eilanden behoren tot één van de unieke plekjes ter wereld. Tot op de dag van vandaag hebben de eilanden hun oorspronkelijk uiterlijk behouden. Zeker is dat de eilanden je niet bepaald overrompelen door hun schoonheid, lieflijkheid of je beduusd doen staan door een overweldigend rijk en weelderig tropische plantengroei. Niets van dit alles is er van deze rijkdom terug te vinden. Het landschap boeit eerder door de totale eenzaamheid, dorheid en verlatenheid. Deze afgesloten wereld schijnt van een totaal ander hemellichaam te zijn. Flora en fauna zijn er zo bijzonder dat er vele soorten voorkomen die slechts in zeer beperkte aantallen alleen op deze eilanden te vinden zijn.

Darwin Vink

Het is nu 150 jaar geleden dat de "Beagle" het schip waarmee Charles Darwin met als kapitein Robert Fitzroy, het anker liet vallen voor de kust van San Cristobal. Een wereldreis die drie jaar duurde en tijdens die afmattende tocht verzamelde Darwin op het vasteland van Zuid-Amerika een schat aan natuurlijke voorwerpen uit het oerwoud en de kusten van dit grote continent. Maar belangrijker dan al die attributen uit vreemde oorden was de vonk die uit zijn hersens ontspatte en de theorie van het ontstaan der soorten deed ontwikkelen. In die tijd zou het levensgevaarlijk zijn geweest te verkondigen dat al die schepselen niet in hun huidige gedaante tijdens de schepping op de wereld zijn gezet maar eerst na ettelijke miljoenen jaren zijn gevormd totdat wat zij nu zijn. Op de Galapagos eilanden is duidelijk te zien hoe de natuur de schepselen heeft gevormd om het bestaan van het leven op een zo'n doelmatige wijze te kunnen opvangen. Over het ontstaan en de ouderdom van de eilanden zijn de geleerden het niet eens kunnen worden. Er bestaan enkele theorieën. Het oudste gesteente op deze lavabulten dateert van zo'n slordige 1,5 miljoen jaar geleden. Anderen beweren dat de eilanden een ouderdom hebben van 20 miljoen jaar. Wie heeft er nu gelijk? In de wetenschap geldt slechts één mooie zin, "Het weten van heden is de vergissing van morgen". Een zin die ik niet zelf bedacht heb maar gevonden heb in het boek van Hans Dossenbach over de Galapagos.

U kan dan ook wel begrijpen dat ik het plan van medetochtgenoot Piet van Damme om in Quito te informeren naar een kort verblijf op deze eilanden erg waardeer. Wij waren met het idee van huis gegaan dat dit uitstapje niet tot onze mogelijkheden zou behoren. De plaats van vertrek naar de Galapagos lag zeker een 1300 k.m. verwijderd. Zo stonden wij dan op een goede dag op het vliegveld van Quito bepak en bezakt in een vroeg uur. Onze ecuadoriaanse vrienden hadden ons stellig beloofd ons op tijd met de auto op te halen. Maar wie er kwam opdagen op het aangegeven

Lavareiger

Galapagosduif

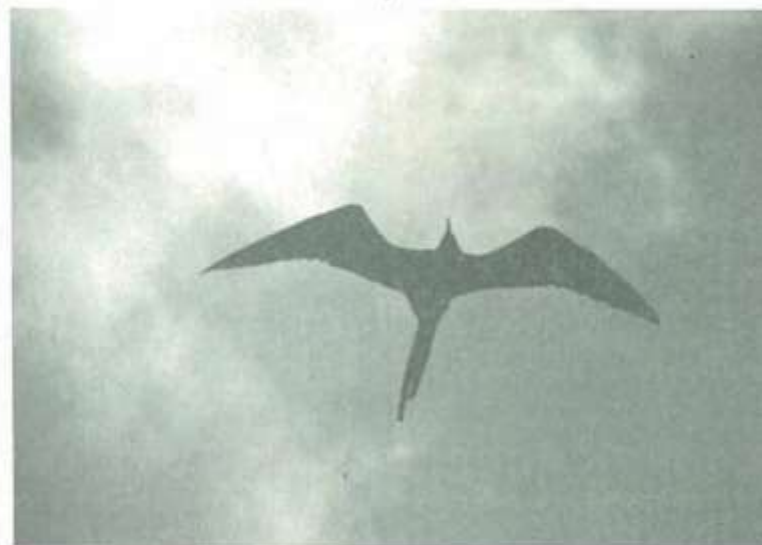
uur, geen Victor Cevallos. Wij wilden niets riskeren want als wij het vliegtuig misten, konden wij fluiten naar ons geld van de te voren betaalde perperdure reis en wij konden het wel uit ons hoofd zetten nog ooit eens in ons leven één stap op deze wonderlijke archipel te zetten. Er werd ons het een en ander in het Spaans uiteengezet maar daar begrepen wij geen syllabe van. Ik moet bekennen dat het een groot gemis is indien je de landstaal niet machtig bent.

Daardoor is mij iets ontgaan waarvan ik later spijt heb als de weinige haren op mijn kruin. Wat dat was hoort u nog wel in het verloop van mijn verhaal. De reis van Quito naar Guayaquil was een klein sprongetje, vandaar ging het naar Baltra. In de laatste wereldoorlog is daar door de Amerikanen een vliegveldje aangelegd. Thans doet deze airstrip dienst om de toeristen te ontvangen. Wij vlogen steeds boven een gesloten wolkendeek dat boven dat gedeelte van de Pacific hing. Plotseling was er een opening en zagen wij een onmetelijke waterplas met hier en daar een stenenpuist er boven uitsteken. Dat was één van de eilandjes van het schilpadden archipel, want Galapagos betekent is het Spaans niets anders dan schilpad. Ik had na de landing nog maar nauwelijks een paar stappen gezet of voor mij trippelden een paar onooglijke musgrootte vogeltjes. Dat waren nu de wereldberoemde Darwinvinkjes. Er zijn in de loop der eeuwen zes verschillende geslachten met in totaal 14 soorten ontstaan. Waarschijnlijk is er een paar miljoen jaar geleden een paatje gorzen op één van de eilanden verzeild geraakt. Omdat de voedselomstandigheden niet bepaald rooskleurig waren, hebben zich veranderingen in hun eetgewoonte voorgedaan om voedselconcurrentie te vermijden. Sommige kregen een dikke kegelvormige snavel om er de hardste zaden mee te kunnen kraken, anderen een spitse om er insecten mee te vangen.

Echter geen van hen leerde het af om zaden te nuttigen. Wat stellig frappant genoemd kan worden is dat zelfs de meest verstokte vleeseter onder de darwinvinken zich niet onthoudt om eens een

zaadje te verorberen en geen van hen heeft de gewoonte opgegeven uit de krop de jongen te voeren. Een gewoonte die wij bij geen enkele insectenetende vogel waar ook ter wereld kunnen waarnemen. Een bijzonderheid is tevens dat ook de geslachten (families) in verenkled veel overeenkomst vertonen. Dit zou er op wijzen dat deze splitsing nog maar kort heeft plaats gevonden, want om een kleine blijvende verandering in vorm en gedrag van een vogel in te bouwen heeft Moeder Natuur miljoenen jaren nodig. Soms kan het voorkomen dat twee ondersoorten elkaar in paringsstemming ontmoeten. Heeft de paring plaats gevonden dan is de voortplanting een feit. Zelfs al willen twee individuen van twee soorten een paring aangaan. Doorgaans zijn de nakomelingen van deze verhouding onvruchtbaar, want de natuur houdt er wel van de orde te handhaven. Indien het gewoonte zou worden en de natuur het toestond wie met wie zou kunnen paren en vruchtbare jongen zou kunnen krijgen, zou het spoedig één grote chaos worden en was er aan families, geslachten en soorten geen touw meer aan vast te knopen. Echter de Darwinvinken zijn nog niet zover uit elkaar gegroeid dat Moeder Natuur deze gang van zaken

niet toereert. Er is wel één in het ooglopend darwinvinkje dat om bij zijn voedselbron te kunnen komen zich bedient van gereedschap in de vorm van een cactusnaald of een ander daarvoor geëigend takje of doorn. Van tevoren heeft hij onder de schors van een boomtak een larve of insect gelokaliseerd. Wanneer zijn snavel ontoereikend is om bij het begeerde hapje te komen, gaat hij erop uit zijn "boormachine" op te halen. Vervolgens port hij in het gaatje, waarin de larve zich bevindt. Deze vindt het alles behalve aangenaam en komt door al dat gepor naar buiten. Dan is het vanzelfsprekend een prooi voor de darwinvink. Ik zag op Santa Cruz een spechtvinkje verwoede pogingen doen met zijn niptangvormige snavel een lange doorn van een takje te rukken om er vervolgens mee weg te vliegen. Helaas kreeg ik niet de gelegenheid hem tijdens zijn prikactie te bestuderen, omdat hij spoorloos tussen de cactussen en ander plantengroei verdween. Er zijn maar bitter weinig vogels bekend, die een stuk gereedschap gebruiken voor het bemachtigen van hun voedsel. Zoveel ik weet neemt alleen de aasgier eer keitje in zijn snavel om deze met kracht op de schaal van een ei te werpen. Deze manoeuvre verschillende malen herha

Fregatvogels zijn behendige vliegers

De Galapagos Eilanden

lend om eindelijk een barst in de schaal te bewerkstelligen.

Natuurlijk zijn er ook andere vogels die een steen als hulpmiddel gebruiken. De zanglijster heeft een aambeeld om de huisjesslakken te kraken. Van meeuwen en zelfs kraaien heb ik gezien dat zij van een hoogte mossels op de stenen lieten vallen om zodoende bij de lekkernij te kunnen komen. Van een echt verlengstuk van hun tendienste staande midden kan in die gevallen echter niet gesproken worden. Vanuit geen enkele diergroep van de archipel is zo duidelijk de geschiedenis van het ontstaan der soorten af te lezen. Het is het klassieke voorbeeld van de evolutie en zij waren het die Darwin tot zijn geniale theorie brachten. Vandaar ook dat men geen betere naam voor deze onooglijke "mus" vogeltjes had kunnen bedenken. Het vervoer was voorbeeldig geregeld. Onze bagage werd rechtstreeks naar het hotel op Santa Cruz gebracht, terwijl wij per boot naar Seymour gingen. Dat bleek eerst later toen ik mijn teelers op mijn camera wilde bevestigen. Dat was niet mogelijk. Ik moest het dus met mijn 5 cm objectief doen en met de films die ik toevallig in mijn broekzakken had gepropt. Veel tijd om dit gemis te bereu-

Punctacactus

ren was er niet. De bus bracht ons over de verschroeiende aarde naar onze boot. De zon brandde meedogenloos. Nu wij zo dicht onder de kust bleven, zagen wij vele zeevogels op zoek naar voedsel. In de eerste plaats waren het de blauwvoetropelikanen, die opvielen door hun opvallend visgedrag. Rotspelikanen staan dicht bij de Jan van Genten. Om de gedragingen van die dieren te observeren kunt u het heel wat dichterbij huis redden. De dichtst bijzijnde kolonie ligt voor de kust van Wales. De Bass Rock bij Schotland herbergt één van de grootste kolonies ter wereld. Je raakt totaal onder de indruk van die massale aanwezigheid van meer dan 10.000 broedparen. Het hevig gekraakel, het onafgebroken bromgeluid van de af en aan vliegende en bekvechtende vogels. Zij vissen op hun speciale manier door van vrij grote hoogte schuin als een pijl het water in te duiken en zondig onder water achter de vis aan te jagen. Zij wetenschappelijke naam is *Sula*. Zij zitten met de rotspelikanen in één grote familie. Het zou dus verwarring kunnen geven met de echte pelikanen, die ook inbeems zijn op de archipel. Onze blauwvoeters hebben de gewoonte dicht onder de kust naar voedsel te duiken in tegenstelling tot de masker-

de roodvoetpelikanen, die wij eveneens op de eilanden kunnen aantreffen. De laatsten twee gaan veel verder zee op om een vismaatje te verschalken.

Het opvallende van de blauwvoeters is dat zij in vereniging als op een afgesproken teken onlaag duiken. Een samenwerking, die wij niet al te vaak bij vogels tegenkomen. Een voorbeeld daarvan is de pelikaan, maar niet de soort die op de Galapagos vertegenwoordigd is. Die vertoont ten opzichte van zijn familiegenoten elders in de wereld een afwijkend visgedrag. De pelikanen van buiten de archipel vissen met zo'n tien vogels in hoefijzerformatie. Met hun lichaam maken zij ritmisch golvende bewegingen en vouwen tegelijkertijd de vleugels uit. Dit bevordert blijkbaar het schrik-effect voor de vissen. De pelikanen van de Galapagos doen niets van dit alles. Zodra zij een vis gewaar worden duiken zij uit de lucht het water in. Dat is een armetierige clowneske vertoning. Soms raken zij de macht over hun duik kwijt en komen in een kurkentrekker spiraal in het water of zij belanden met een harde klap op hun rug op het wateroppervlak. Doordat hun beenderen hol zijn en er bovendien nog een luchtzak in hun lichaam is ingebouwd schieten ze eenmaal in het water als een kurk achterste voren weer naar het oppervlak. Zo te zien nogal een moeilijk gedoe. Ondanks die vreemde capriolen is de opbrengst zeer bevredigend te noemen. Nog niet zo lang geleden dacht men dat die enorme keelzak als opslag voor de gevangen vis dienst deed. De zak dient alleen als schepnet. De gevangen vis wordt in de slokdarm opgeslagen en kan zodoende een lange tijd in geprepareerde vorm bewaard worden.

De bootslieden van de bemanning begonnen voorbereidselen te treffen voor de landing. De motorsloepen werden in gereedheid gebracht en even later lag onze boot voor anker. De loopplank werd uitgelaten en wij konden ver uit de kust plaatsnemen in de platte snelle boten. Op een dorre tak zat de spotlijster dat hele gedoe met al die mensen onverstoord te bekijken. Zij toonde zich bijzonder vertrouwelijk. Met wat geduld

en voorzichtige bewegingen kon ik ze op één meter benaderen. U begrijpt dat met een 5 cm lens geen al te bevredigend beeld geproduceerd kon worden. Spotlijsters zijn bepaald niet kieskeurig in hun voedselkeuze. Ze zijn van alle markten thuis. Ik zou ze willen vergelijken met onze eksters. Ze nemen aas voor lief maar nuttigen als ze de kans schoon zien ook een ei van de rotspelikaan, de eieren van de lavahagedis en die van de zeeleguaan en als het zo uitkomt zijn ook de jongen daarvan niet veilig voor deze drieste vogels. Op een wit volgekalkte lavaklont zat een bijna vliegvlug jong van de blauwvoet rotspelikaan. Hij was een achteraan komertje uit een grote kolonie, waar de vogels maanden geleden begonnen waren er hun legsel te deponeren. Doorwaans bestaan de legfels van de blauwvoeters uit twee eieren. Zij vissen dicht onder de kust. Er gaat dus weinig tijd met het voedseltransport verloren. Dit in tegenstelling tot de masker- en roodvoet rotspelikaan, die ver op zee hun voesel moeten bemachtigen. Zodoende zijn die lange vistochten er de oorzaak van dat er niet meer dan één jong groot gebracht kan worden. Ondanks die gunstige voorwaarden voor de blauwvoet doet de natuur blijkbaar aan geboortebeperving en is het slechts bij hoge uitzondering dat een tweede jong het levenslicht aanschouwt. De eieren worden namelijk met een tussenpoos van enkele dagen gelegd. Na het uitkomen van het eerste ei weigeren de ouden ook maar één dag langer te broeden. De onbarmhartig schijnende zonnestrallen doen in enkele uren hun dodelijke taak. Het jong voor ons was best in staat weg te vluchten, maar hij dacht er eenvoudig niet over zich één stap van zijn lavablok te verplaatsen. Hij zocht eerder toenadering en zou graag aangehaald willen worden. Maar er zijn nu eenmaal een paar verboden die gelden voor iedere bezoeker van de Galapagos eilanden. Zonder de vereiste toestemmingen van het hoofd van de Nationale Park Service is het niet toegestaan op enig eiland in de archipel aan land te gaan. Zo is het ook niet toegestaan zaden of delen

Landleguaan

Spotlijster

Masker rotspelikaan

De Galapagos Eilanden

van planten mee te nemen of zelfs maar een brokje lava. Uiteraard is het invoeren van dieren niet geoorloofd. Daar is nu het verieden nogal eens de hand neegelicht en zit men er nu met de gekke peren. Vooral de mensen hebben daardoor een bijna onherstelbare schade aangericht, door stelselmatig alrijke inheemse dieren te doden.

Jaar was echt niet veel moeite voor nodig, want de beesten waren, en nu hebben ten dage nog zo tam, dat zij als het ware als gebraden kippen in de mond vloegen. Die afkaling vindt vooral plaats door de verwilderde katten, honden en geiten. Vooral die laatste konden zich ongebreideld vermeerderen. Die geiten plukten al het groen voor de inheemse bewoners van de archipel voor hun neuzen weg. De gevolgen laten zich gemakkelijk raden. Er wordt nu door de bewakers paal en perk gesteld aan de vraatzucht van deze dieren. Om een indruk te geven van de aantallen geiten die reeds op de eilanden zijn afgeschoten, dit ligt in de orde van grootte van vijf en veertig duizend stuks. Een nog grotere bedreiging vormen de ratten die met de komst van de landveroveraars op de eilanden zijn gekomen. Hele kolonies zijn door hun expansiedrift bijna ten gronde gericht. Het centrum vanwaar al deze acties ter bestrijding van het ongedierte wordt ondernomen ligt op Santa Cruz. Daar worden ook de bezoekersaantallen voor de Galapagos bijgehouden. Dat bezoekersaantal wil men beperkt houden tot 10.000 per jaar. Sommige zijn van mening dat bij goede naleving van alle beperkingen dit aantal nog wel iets opgeschroefd kan worden. Ik heb het idee dat door de economische crisis deze discussie niet relevant meer is. Als ik hoor dat slechts één geplande reis voor het gehele jaar opgenomen in een reisprogramma van een touroperator voor exclusieve buitenlandse natuurreizen niet door kon gaan wegens een tekort aan belangstelling. Ik mag aannemen dat deze tendens over de gehele wereld wel van toepassing is.

Die aanhalige toenadering van het blauwvoetjong bleek ons even van het

rechte pad te hebben gebracht. In deze desolate macabere omgeving zou ieder leven bijna onmogelijk zijn maar het tegendeel is zeker waar. Tussen de verdorde takken wachtte eveneens een blauwvoetropelikaan. Een volwassen exemplaar. Dat was duidelijk te zien aan zijn helderblauwe poten. Op het moment dat ik hem op het gevoelige celluloid vastlegde kwam de partner thuis. Voor mijn ogen werd een kostelijke broedingsceremonieel opgevoerd. Om beurten werden de voeten met de grote zwemvliezen opgetild. Een wel zeer ongewone vertoning. Ik had graag wat langer willen toezien op dit ongebruikelijke tafereeltje maar de meute was mij al ver vooruit.

Een nog wonderlijker klant dan al die voortgaanden stond ons op te wachten. Geen spoor van angst of vrees boezemde die drommen nieuwsgierigen hem in. Voor ons stond het meest afzichtelijke dier dat ik ooit aanschouwde. Een dier dat zo uit de hel van Dante gestapt zou kunnen zijn. Een monsterfiguur dat slechts uit een meesterbrein voor science fiction films geboten kan worden, zo afzichtig was zijn uitmontering, de zeeleguaan. Maar hij is in tegenstelling tot zijn uiterlijk het goedaardigste schepsel dat er op aarde rondloopt. De zeeleguaan hebben zich op bijzondere wijze op hun lavawoongebied aangepast. De eerst aangekomene moet er op deze lavaberg wel heel anders hebben uitgezien. Nergens op het continent en eilanden in de wijde omtrek leeft een hagedis of leguaan met een zelfde leefpatroon, kleur en gedrag. Zijn huidskleur nam de tint aan van de inktzwarte lava. Aan de voet van de rotsen groeiden malse zeewieren. Die bevatten een rijkdom aan vitamines en sporenelementen.

Misschien zijn de wieren wel voedzamer dan de beste en gevarieerde oerwoudvegetatie. Voor het zover was dat zij zich op dat voedsel gingen specialiseren moest de natuur nog heel wat dokteren aan de leguaan. Zijn snuit moest geschikter gemaakt worden voor het begrazen van de zeewiervelden en het overtollige zout moest doelmatig ver-

werkt kunnen worden om zodoende de nieren niet al te zwaar te belasten. Een opgave die na behoren is vervuld gezien het huidige resultaat. Op alle eilanden zijn ze vrijwel in de onmiddellijke nabijheid van het water te vinden. Alleen de kleur verschilt van eiland tot eiland een ietsje. Zeeleguaan zijn echter gezelligheidsdieren. Je kan ze soms alle tesaam tegen de rotsen zien liggen te zonnen en op hun zeewierweiden zijn het dieren die niet direct met elkaar op de vuist gaan. De zeeleguaan heft een heilig ontzag voor de haaien, die verzot zijn op een smakelijk stukje zeeleguaanbout. In vroeger tijden hadden de mensen blijkbaar geen enkele belangstelling voor deze dieren. Het vlees was niet goed genoeg voor zijn verwerende smaakpapillen. Daardoor zijn hun aantallen vrijwel niet dramatisch verminderd. Alleen de ratten kunnen hierin grote slachtingen aanrichten door de eieren en jongen te verschalken. Zeeleguaan zijn goede zwimmers. Men heeft ze wel op diepten van 10 meter of meer aangetroffen. Zij zijn instaat om zeker een uur onder water te blijven. Zoals alle reptielen zijn ze koudbloedig. Dat houdt in dat hun lichaamstemperatuur met die van de omgeving op en neer gaat. Daarbij hebben zij een systeem dat de temperatuur niet hoger doet oplopen dan 100°C. Ze gaan dan in de lengtes van de zonnestralen liggen zodat zij een minimum aan zonnewarmte opnemen. De eerste uren van de dag liggen ze dwars op de stralen om een zo'n hoog mogelijk rendement te verkrijgen. Het hotel waarin wij overnachten had een plaatzieren goudak. Heel vroeg in de morgen hoorden wij gestommel boven ons hoofd. Het leek erop dat er ongewenste indringers bezig waren. Buitengekomen zagen wij een paar monsterachtige koppen over de dakgoot gluren. Het was maar goed dat wij wisten te doen te hebben met goedaardige monsters anders waren wij gilend op de vlucht geslagen. In diezelfde omgeving van de zeeleguaan troffen wij ook het wonderschone galapagosduifje aan. Om nu te zeggen dat zij er in drommen voorkomen is wel even te veel gezegd. Ten tijde van Dar-

win schijnt dat wel eens anders geweest te zijn. Het zijn fraaie duifjes die slechts bij hoge uitzondering op de wieken gaan. Toch mankeert er aan hun vleugels niets. Het zijn echte grondvogels en dat verklaart veel. De eitjes, twee in getal, liggen met enkele takjes als nest onder een struik of onder een lavablok verscholen. U begrijpt allang dat ook deze duifjes niet gevangen mogen worden nog minder geexporteerd. Dat toch enkele liefhebbers in Nederland ze in hun bezit hebben, dateert al van jaren her. Het zijn erg lieve en zachtzinnige duifjes indien u een goed stel kunt samenstellen. Dat is wel eens moeilijk omdat het van tevoren niet is te zeggen of het tussen die twee wel klikt. Wat er eerst zo vredig uitziet kan overslaan in een haatlijke verhouding. Dan kan je ze beter maar uit elkaar zetten. Toch is het een zeer begeerde voliërevogel, die in de archipel endemisch is d.w.z. alleen daar voorkomend en nergens anders ter wereld. Indien u een paartje in uw bezit heeft, zou ik u willen aanraden er bereuwig mee om te springen en al het mogelijke te doen er mee te broeden. In de maanden januari en later kunt u het eerste eitje verwachten. Onderscheid tussen duif en doffer is echter zeer moeilijk waarneembaar. Zelfs het baltsgedrag

Spechtvinkje zoekt een goede boor

250

van de man en de onderdanige houding van de ander is nog geen garantie dat u een stel hebt. Eerst wanneer u bevruchte eitjes hebt, kunt u uzelf gelukwensen. Al met al heeft u een bijzonder stel duifjes in bezit, waarvoor het dan niet nodig is om de verre reis naar de Galapagos te ondernemen om ze in levende lijve te aanschouwen. Zo'n reis is zeker van belang om die gehele sfeer eens te proeven en aan de lijve te ondervinden onder welke temperaturen deze duifjes leven om zich happy te voelen. Indien u deze diertjes geen voldoende warmte kunt bieden, moet ik u ten stelligste afraden tot aanschaf over te gaan.

In de buurt van dat sierlijke galapagosduifje troonde een bijna vliegvlug jong van de fegatvogel op een nest in een laag struikje. Op Seymoer bevindt zich een van de weinige kolonies fegatvogels die er in de archipel te vinden zijn. Een magnifiek gezicht zoals het mannetje in de baltsperiode met zijn grote vuurrode keelzak naar het wijfje staat te lonken en te pronken. Is er een dame die ingaat op zijn avances dan begint het geluidloze snavelen van de partners. De broedtijd duurt ongeveer 8 weken en al die tijd verlaat het wijfje slechts zesmaal haar ééne ei. In die periode verliest het

wijfje een vijfde van haar lichaamsgewicht.

Voor het jong geheel vliegvaardig is gaat er nog eens een zes maanden over een. Door deze uitermate lange tijd van broeden en verzorging is het niet mogelijk ieder jaar een legsel te produceren. De fegatvogel heeft dan ook slechts in iedere twee jaar één broedsel. De fegatvogel heeft dezelfde onhebbelijkheid als de jagers van het noordelijk halfrond. Met een vasthoudendheid van een terrier jagen zij de thuiskomende vogel met een flinke portie vis-achternetoddat het slachtoffer uit angst de helvracht uitbraakt.

In een oogwenk heeft de fegatvogel de buit bemachtigd. Zij nuttigen ook al maar daarentegen zal je ze weinig in het water aantreffen. Hun verenkleed is niet waterproof. Met hun slanke, lange vleugels waarvan de spanwijdte tot bijna 2 meter reikt, is het vrijwel uitgesloten van het vlakke wateroppervlak op te stijgen.

Plotseling werd mijn aandacht getrokken naar een hagedisje dat vrijwel onopgemerkt was door de omringende kleur van de lavasteenklomper. Deze prachtige mimicry is de enige bescherming van het lavahagedisje dat rekenen kan op een hele rij belagers. Zoonde zich in het geheel niet schuy. Zelfs toen ik met mijn camera binnen een halve meter het glazen oog op haar gericht hield, verhaakte noch verschrakte dat kleine ding. Bij onze hagedissen van vaderlandse bodem kan u onmogelijk dit huzarenstukje uithalen. Als je maar even met je oogleden knippert is hij als een hazewind in het struweel verdwenen.

Ook de zeeleeuwen van de Galapagos zijn een aparte soort, die nog het meest verwant zijn aan de Californische, waarin ze in hoofdzaak door hun grootte verschillen. Wat vooral opvalt is het totaal ontbreken van angst voor de mens. Ik zelf heb kunnen zien dat medepassagiers zich voor een koude duik in het water begaven. Direct kregen zij gezelschap van enige jonge zeeleeuwen, die er genoeg in schepten met deze koude zwimmers te dollen. Zonder o

De Galapagos Eilanden

maar een enkele maal aan te vallen. Omstreeks oktober werpen zij hun jonge. Op het noordelijk halfrond heb ik op de Orkney eens de grijze zeehond getracht te fotograferen. Die beesten zijn heel wat schuwer. Ze gaven je vrijwel geen schijn van kans op schotsafstand te komen. Er was een jong dier dat doorlopend huilend het water afzocht naar de moeder. Het wijfje werpt doorgaans één jong maar een enkele maal begaat de natuur een vergissing en verschijnt een tweede jong ter wereld.

De eerste tijd is er nog geen vuiltje aan de lucht want dan blijven de jongen op of tussen de die rotsen liggen en komt het wijfje de jongen zogen. Zodra zij te water gaan dan komt er narigheid. Niet het jong volgt het wijfje maar het wijfje volgt het jong en zodra er nu twee zijn gaat het mis, want je kan je moeilijk in tweeën delen. Zo komt het dat een van de jongen geen voeding krijgt. Indussen huil het jong aan een stuk door. Zelf ben je totaal onmachtig in deze trieste situatie in te grijpen.

De branding sloeg zonder ophouden tegen de rotsen, waarin de zeeleeuwen zich vermaakten met hun zwemkunst in het kolkende water. In een spleet lag een jonge zeeleeuw op de terugkeer van de moeder te wachten.

Blijkbaar was ik wat al te dicht bij het jong gekomen, want ineens was ze achter mijn rug het plateau opgestormd om de indringer te verjagen. Ik moest mijn biezen pakken en wel zo snel mogelijk want ma zeeleeuw stormde onder het uitstoten van vervaarlijke kreten recht op mij af. Toen de rust was weergekeerd ging alle aandacht uit naar het jong. Dat kleine ding lag vrij ongunstig om bij de tepel van ma te komen. Tot mijn verbazing greep ma zeeleeuw het jong met de nodige zorg en voorzichtigheid in de nekvel en sleepte haar naar een goed plekje, waar het jong verder ongestoord aan de maaltijd kon beginnen. Katten en honden slepen soms ook zo met hun puppies.

Aan het hoofd van de zeeleeuwen-gemeenschap staat een bul. Een stoere knaap van soms zo'n 300 kilo zwaait de scepter over 10 tot 30 haremdames. Hij

heeft het er druk mee om zijn kudde bij elkaar te houden en te zorgen dat er geen rivalerende man zijn "snoepjes" kaapt. Vrouwelijke zeeleeuwinnen die niet tot zijn groep behoren worden onverbiddelijk de deur gewezen. Onder het uiten van rauwe kreten gaat hij de indringer te lijf. Het is je geraden de benen te nemen. De dames in het gezelschap zijn goedaardiger. Wel is het te begrijpen dat zij hun jong fel verdedigen. De bul moet ook nogal eens optreden tegen de haaien. Wij zagen zo'n tafereeltje van een aangevallen zeeleeuw. Het spoor dat het gewonde dier in het water trok was roodgekleurd door het verloren bloed.

Toch kunnen zeeleeuwen heel wat doorstaan voor ze echt voor de haaien zijn. De natuur is hard en wreed. De strijd om het bestaan is geen eenvoudige zaak. Er vallen soms raken klappen, die wij maar al te vaak menselijk interpreteren. Ik was zo gefascineerd door alles wat er zich om mij heen gebeurde met de zeeleeuwen dat ik niet in de gaten had, dat mijn medepassagiers al lang en breed in de hulpboten naar het schip waren gebracht. Bij het koppen tellen was er één te weinig en die eene was ik. Van geen kwaad bewust zat ik mij tussen al die dieren kostelijk te vermaken. Het

speet mij dat ze mij zo vroegtijdig hadden gemist.

De boot had nog een lage reis voor de boeg. Ondanks de "El Nino", de warme golfstroom uit het noorden, die wij mee hadden, schoten wij maar bitter langzaam op. Een motor draaide op volle toeren de ander was door storing uitgevallen. Op Santa Cruz waren hier en daar wat lichtjes te zien toen wij in bijna volslagen duisternis aan land gingen. Het avondeten was door die tegenslag bijzonder laat. De hotelier wist met een drankje van het huis de juiste stemming onder de gasten te creëren. Het was de eerste keer na weken dat wij weer eens een uitgebreid maal voorgeschoteld kregen. Alles was vergeten en vergeven en de tongen kwamen los. Buiten onder het lamplicht stond een klein donker reigertje begerig op een klein visje of garnaltje te loeren. De volgende dag stonden wij al vroeg op om nieuwe indrukken op te doen en met voor ons geheel vreemde wezens geconfronteerd te worden. Die vreemde vogels waren niet ver. Ze stonden voor de deur in een poeltje te vissen. De lavareiger, een klein reigertje in een kleinere uitgave als onze kwak, heeft zijn domicilie alleen op de Galapagos. Hij zakte diep door zijn gewrichten om zoals een kat en

Jonge fregatvogel

muis besluip, een pieter-peuleng klein visje te verschalken. Achter op het erf van een bewaker scharrelde wat Darwinvinkjes. Zij wachtten op wat broodkrumeltjes die ons ten stelligste ontriede werd te geven. Zij schuwde mij niet en aten uit mijn hand. Natuurlijk kwam ik te laat voor het ontbijt en moest ik genoeg nemen met de kruimeltjes. Tegelijk met het betreden van de eetzaal was ook de gele zanger naar binnen gevlogen. Hij pikte wat van zijn gading van mijn tafel en droeg even later op de gordijnenroef zijn gevarieerd liedje voor. Buiten gekomen vloog hij weer ijverig met mij mee. Aan gebrek aan een goede rustplaats vloog hij weer ijverig met mij mee. Aan gebrek aan een goede rustplaats vloog hij op de schouder van een medereiziger om vandaar uit de omgeving af te speuren. Tussen de lavaklommen stond een trekvogel uit het hoge noorden van Amerika. De whimbrei een wulp met een langere snavel en hoger op zijn poten dan de wulp die bij ons voorkomt. Je gedachten verwijlen dan wel even bij die fenomenale prestatie om zo'n afstand af te leggen zonder kompas of ander vernuftig hulpmiddel die ons ten dienste staan, om in die onmetelijke oceaan dit plekje te vinden om weer wat krachten te verzamelen voor de volgende stap. Later vond ik op één van mijn dia's nog een soort strandlopertje terug. Een vogeltje dat ik tijdens de opname in 't geheel niet had gezien. Dat is me met wel meer opnamen overkomen. Eerst thuis gekomen ontdekte ik dergelijke situaties die ik niet eerder gewaar werd. Er viel op korte afstand van elkaar zoveel te beleven, dat ik iedere keer weer gemaand werd voort te maken. Ik zou daarvoor de leiders alsnog mijn excuses willen aanbieden voor het ongerief. Echter zij zullen wel nimmer die regels onder ogen krijgen. Op weg naar de boot werd de weg mij alras versperd door een jong van de lavareiger. Je stond erbij er keek er naar zonder dat het jong zijn concentratie verminderde. Nog een paar stappen verder consumeerde een gele zanger tussen de succulentia in het zand ijverig zandvlooiën of iets van dien aard. Wij zaten in handbereik om hem heen. Iedere keer verwonder ik me weer over de

tamheid van de dierenwereld tegenover de mens. De mens die toch diezelfde dierenwereld zoveel leed en verdriet heeft berokkend. Sommige soorten zijn door hun moordlust en financieel gewin bijna geheel van de aardbodem verdwenen. Zullen wij nu dan toch tot inkeer komen en beseffen dat ook zij recht hebben op een stukje levensruimte? Ik zet er wel een vraagteken bij.

Even verder stonden een paar lavameeuwen in een poeltje de veren te poetsen. Ze hebben een bepaalde gewoonte die Engelsen "foot looking" noemen, vrijvertaald betekent het "Tenen kijken". Zij strekken hun hals en starren vervolgens naar beneden. Wat de diepere betekenis van dit gedrag is nog niet duidelijk. Het zijn de zeldzaamste zeevogels van de wereld. Hun totale populatie bedraagt wellicht 300 paar. Meeuwen broeden doorgaans in kolonies. De lavameeuw leeft solitair. Hun legsel ligt soms meer dan een kilometer van elkaar verwijderd. Intussen was de grote Amerikaanse zilverreiger in het poeltje neergestreken. Op mijn aanwezigheid was hij blijkbaar niet gesteld. Met lange passen beende hij uit mijn gezichtsveld. Ik was nog geen paar stappen onderweg naar de boot of langs het pad was een jonge gele zanger zich aan het toi-

letteren. Zoiets kan je toch onmogelijk snel voorbij gaan. Het hield wel in dat ik weer als laatste de boot inging, op weg naar Santa Fé met een rijke verscheidenheid aan soorten. Zodra wij het eiland in zicht kregen, werden wij verwelkomd door de Darwinvinkjes. De zeeleeuwen lagen bijzonder ongunstig. Juist op de plek waar wij met droge voeten aan land konden gaan. De vervaarlijke bul was niet van plan ook maar één duimbreed van zijn plek te wijken. Door een tactische manoeuvre doken alle zeeleeuwen pardoos het water in. Het avontuur kon beginnen. De sombere rotsen werden verlevendigd door de felgekleurde rode rotskrabben. Zij sprintten ieder moment weer langs de vloedlijn om uit wegebbend water iets van hun gading te bemachtigen. Al spoedig kregen wij in de gaten dat het op dit eiland wemelde van die stoere maar allesbehalve fraai uitzienende landleguanen. Het zijn echte hertivoren. Met het grootste gemak knabbelen ze op de knoppen van de opuntiacactussen. Het is mij een raadsel hoe zij het voor elkaar krijgen om zonder een spier te vertrekken de glasscherpe coorns naar binnen te werken. Langs de kustlijn scheerden roodsnavelige keerringvogels. Hun sterk verlengde staartveren wapperden als een vlag achter ze aan. Een vo-

Zeeleeuw

De Galapagos Eilanden

gel die wij ook kunnen tegenkomen op het tropische vasteland. Hij heeft een goed beveiligde nestplaats gekozen in een nis van de rots. Ik ben over de rand van de rotsformatie gaan hangen om een glimp op vangen van wat er beneden gebeurde. Toch nog een gevaarlijke escapade omdat lavagesteente niet al te betrouwbaar is, en snel afbrokkelt. Daarom ging er iemand op mijn benen zitten. Een verankering die je niet lang vol kan houden. Beneden zaten de zwaluwstaartmeeuwen hun tijd te verdommelen. Als ik geweten had dat ik ze een paar schreden verderop bijna kon aanraken dan had ik al die halsoverbrekende toeren niet uitgehaald. s'Avonds gaan zij op voedseljacht, zoals uit onderzoek is gebleken. Dan komen ook de garnaaltjes die zij preferen, naar de oppervlakte. Daardoor ontlopen zij de dans: namelijk de aanvallen van de fregatvogels en tevens krijgen de andere belagers van de zwaluwstaartmeeuwen geen gelegenheid het eene ei dat dat het legsel bevat te roven. Doorgaans hebben meeuwen twee of drie eieren maar in dit bijzondere geval waarborgt het eene ei en het grootbrengen van het jong voldoende zekerheid tot het instandhouden van de soort. In niets blijkt dan ook dat de zwaluwstaartmeeuwen in getal achteruitgaan.

Eén dier waar de archipel zijn naam aan te danken heeft is nog niet de revue gepasseerd: de Galapagosreuzenschildpadden. Een dier waar je toch niet zo makkelijk omheen kunt als je dit gebied bezoekt.

Vroeger kwamen ze op ieder eiland voor. Door de komst van de mens is het met de schildpadden bergafwaarts gegaan. De walvisvaarders die de eilanden aandedden stopten hun riemen vol met schildpadden. Het vlees smaakte voortreffelijk en de dieren bleven lang in leven zonder ook maar één graantje van hun eigen kostbare mondvoorraad voor ze af te moeten staan. De grootste klap kwam door de komst van de Amerikanen, die ter plaatse de dieren afslachtte om hun vet. Toen de productie niet meer lonend was omdat de schildpadden uiterst schaars werden vertrokken zij. Kenners van schildpadden zien feilloos van welk eiland een schildpad komt

aan de hand van het schildpatroon. Dit duidt er niet op dat er een geheel andere soort voor elk eiland is ontstaan. Alleen de reuzenschildpadden van de eilanden Espanola, Pinzon, Pinta en Fernadina kregen een heel andere vorm door de manier waarop zij hun voedsel moesten bemachtigen. Door het vrijwel ontbreken van voldoende bodemvoedsel, bleef het bladerdek van struik en boom over. Voor die dieren een vrijwel onmogelijke taak hierbij te komen in de oude vorm. Zo werd de zadelrug geschapen. Zij kregen een langere hals en werden hoger op de poten gezet. Het schild dat hoger opleg gaf het dier meer vrijheid om tot anderhalve meter zijn voedsel te bereiken. Ook zijn de reuzenschildpadden in staat zonder de minste narigheid de knoppen van de opuntieactussen smakelijk te vermalen zonder enige hinder van de vlijmscherpe doornen te ondervinden.

Men heeft nog niet de ouderdom van de in het wild levende schildpad kunnen vaststellen. In gevangenschap heeft er een de 150 jaar overschreden. Een respectabele leeftijd zo te horen. Onder de mannetjes komen knapen voor met een gewicht van meer dan 250 kg. Uit al het voorgaande is wel gebleken dat wij met het meest unieke plekje op aarde kennis hebben gemaakt met dieren die een zo'n uitzonderlijke gedrag laten zien dat wij er alles aan moeten doen dit natuurreservaat in zijn oorspronkelijke staat in stand te houden. Met de financiële steun van Unesco in samenwerking met de Ecuadoranase regering heeft men het Darwinstituut opgericht. In de jaren '60 is het station haar werk begonnen. Met groot succes overigens. Op sommige eilanden is de populatie reuzenschildpadden veilig gesteld. De eieren worden nu kunstmatig uitbroed en de jongen tot drie jaar verzorgd. Na die leeftijd hebben zij weinig meer de duchten van de ratten. Natuurlijk heeft men veel meer hulpacties op het program, dat evenveel geld kost, want daar is bij een dergelijke organisatie steeds een chronisch gebrek aan.

Geraadpleegde literatuur:

De Galapagos eilanden Hans Dossenbach
Nationalpark Galapagos Fritz Pölking
Galapagos Guide Epler, White and Gilbert
Galapagos Archipel Roger Lewin/Sally Thomson
Galapagos Gaëtan du Chatenet

Tekst en Foto's: Cees Scholtz

Kanariepokken kunt u gelukkig voorkómen

Kanariepokken is een vaak dodelijke ziekte.
Er zijn 2 vormen: bij de huidpokken sterft gemiddeld de helft van de zieke vogels, bij de hapziekte zelfs bijna 100%.

Geneesmiddelen tegen de ziekte bestaan niet. Maar gelukkig kunt u uw vogels er tegen beschermen. Door te enten met Poulvac P Canary, een modern vaccin voor kanaries en vinkensoorten.

Ent bij voorkeur eind juni/begin juli, als de jongste vogels 4 weken oud zijn. Altijd de gebruiksaanwijzing heel nauwkeurig volgen! Na 3 weken zijn de dieren een jaar lang beschermd.

poulvac® P canary

In verpakking à 50 doses, inclusief oplosmiddel en dubbele entnaald. Alleen verkrijgbaar bij uw dierenarts.

duphar

DUPHAR NEDERLAND BV AMSTERDAM

Bruine Maskergaailijster

Garrulax cineraceus

Gaailijsters behoren tot de familie Timaliidae. Ze vormen in die familie een variabele groep vogels bestaande uit ongeveer 40 soorten. Hun grootte varieert van 10 tot 30 cm. De meeste soorten vinden hun domicilie in Azië. Het zijn echte boomvogels, leven vooral in bosrijke gebieden, en hebben een over het algemeen luidruchtig karakter. Hun voedsel bestaat uit insecten, zaden en vruchten.

Signalement

Van de bruine maskergaailijster is de bovenkop en de nek zwartachtig bruin, verdere bovendien olijfbraun en de stuit roestbruin. De vleugels zijn olijfbraun tot zwart met cremewitte tekening. De staart is bruin met een zwartachtige band vlak voor de witte staartpunt. Een kleine geelachtig bruine wenkbrauwstreep, onder het oog een aivormige lichte vlek en een zwartachtige baardstreep met roestbruine randen geven de vogel een maskertekening. Kin en keel zijn witachtig tot roestbruin, de verdere onderdelen zijn geelachtig bruin tot wit op het midden van de onderbuik. De snavel is geelbruin, ogen lichtgrijsachtig en de poten bruin. Onder de snavel zijn wat uitstaande kleine baardveertjes aanwezig. De grootte bedraagt ongeveer 21-22 cm.

Ze komen voor in Zuidoost Azië. Naast de nominatform zijn twee ondersoorten bekend, te weten *G.c. styani* en *G.c. cinereiceps*. Uiterlijk zijn er geringe verschillen tussen de rassen en nagevoeg geen uiterlijk verschil tussen de sexen.

Primeur

H.J.F. de Rooy uit Hoeven, zond op Vogel '86, als eerste een eigen kweek exemplaar in en verwierf daarmee de welbekende NBvV-Oorkonde.

Over zijn ervaringen met deze vogelsoort, gaat het volgende deel van dit artikel.

Ervaringen

Samen met wat wildzangvogels, putters etc., waren de bruine maskergaailijsters ondergebracht in een volière van 6 m lang, 2,50 m breed en 1,90 m hoog. Deze volière is rijkelijk beplant met coniferen, dennetjes, rozebottels en vlier.

Van in hoofdzaak cocosvezels, bouwden de vogels in de struiken een ruim en vrijstaand komvormig nest, ter grootte van een merelnest.

Regelmatig werd omstreeks de tijd dat er nestbouw werd gepleegd, de balts waargenomen. De man hipt dan met hangende en wat uitgespreide vleugels en breed uitgespreide over de grond slepende staart rond de pop. Hij houdt daarbij een cocosvezel in de snavel en maakt zachte welluidende geluiden. De normale zang klinkt geheel anders en is te vergelijken met die van onze lijster, wellicht met nog wat meer volume. Overigens zingen ze niet zo vaak.

Spoedig nadat het nest klaar was, werden daarin 2 eieren gelegd. De eieren waren zeegroen van kleur en voorzien van lichte bruinachtige spikkels. Beide vogels wisselden elkaar tijdens het broeden af. Na 14 dagen zij de eieren uitgekomen. Op een leeftijd van 8 dagen zijn de jonge gaailijsters geringd, ringmaat 3,5 mm. Beide oudervogels voerden de jongen goed en ongeveer 17 dagen oud verlieten ze het nest. Ze leken toen al heel sterk op volwassen vogels. Misschien nog wat kleiner en minder warm van kleur. De eerste week buiten het nest was er van echt vliegen nauwelijks sprake. Ze hielden zich voornamelijk op onder de begroeiing.

Het voedsel bestaat uit zaden, universeelvoer, meelwormen, mierenpoppen, buffalowormen en verder alle voorkomende larven, torren en kevers. Dagelijks krijgen ze ook wat fruit, in hoofdzaak appel en sinaasappel. Tijdens de opfokperiode werd er meer levend voer aan ze gegeven alsook Cédé ei-voer.

Tijdens de broedperiode zijn de oudervogels wel wat agressiever dan normaal. Ze dulden niets of niemand in de buurt van het nest en zelfs toen de jongen dat nest al hadden verlaten en door de volière hipten, hielden ze elk levend wezen uit hun buurt.

Baden doen deze vogels er graag en vooral in de broedperiode.

Vreemde gewoonten

Wel zijn bij deze gaailijsters wat vreemde gewoonten opgevallen. Zo nemen ze regelmatig kleine steentjes en stukjes glas die ze op de bodem van de volière vinden in hun snavel en gooien dat dan in de badschaal. Om die reden moet dan ook het badwater meer dan normaal worden ververs. Een andere opvallende zaak was het verstopping van zaden. Als ze zelf voldoende voedsel hadden opgenomen, namen ze verschillende zaden, zoals zonnepitten en hennep, in hun snavel en stopten die hier en der verspreid in de grond. De andere dag zoeken ze die zaden dan weer terug en eten ze op. Op die manier 'spitten' ze dus regelmatig in de bodem en deze blijft dan ook lekker los.

Tenslotte is nog op te merken dat deze vogels erg nieuwsgierig van aard zijn en ook dat ze vrij gemakkelijk met de verzorger vertrouwd raken en tam worden. Wat de huisvesting betreft zijn ze erg gemakkelijk en bovendien kunnen ze zomer en winter buiten blijven, mits er maar een goed beschut gedeelte, nacht- of binnenverblijf, aanwezig is.

Redactie

Ontstaan van nieuwe vogelsoorten

prof. dr. A. Stolk

Verschillende factoren oefenen invloed uit op het ontstaan van een nieuwe vogelsoort. Zo is bijvoorbeeld het klimaat een belangrijke factor. Komt een vogel in een droge streek voor waar het bovendien warm is, dan zal hij zich aan deze warmte en droogte moeten aanpassen, wil de soort er kunnen voortbestaan. Het is duidelijk dat slecht-aangepaste dieren te gronde zullen gaan.

Van nog groter belang (en bovendien samenhangend met het klimaat) is de voedselsituatie. Een vogel die gewend is op de grond voedsel (wormen, insecten en graszaad bijvoorbeeld) te zoeken, zal moeten veranderen wanneer hij in een streek gaat leven, waar geen wormen, insecten en graszaad voorhanden zijn. Is er voldoende voedsel in de bomen in de vorm van pitvruchten, dan zal de vogel moeten leren behendig op de boomtakken te balanceren, terwijl hij in de sappige vruchten pikt. Het gevolg daarvan zal zijn dat de poten van de vogel zich zullen aanpassen om een betere greep om de takken te krijgen. In de loop van de generaties zal de snavel beter geschikt moeten worden om in de vruchten te pikken. De spijsvertering zal eveneens enige veranderingen moeten ondergaan. De vogel was misschien gewoon om zijn nest in lage struiken te bouwen. In het nieuwe milieu kan dit bijzonder onveilig blijken te zijn en de vogel zal dan moeten leren om een nest in de hoge bomen te bouwen: geen gemakkelijke opgave uiteraard, daar zo'n nest allerlei speciale voorzieningen vraagt.

In het bladerdak is de vogel voortaan

veilig voor op de grond levende roofdieren. Hij zal de schutkleur die op de grond absoluut noodzakelijk was, verliezen en misschien een opvallend venkleed ontwikkelen om de vrouwtjes te lokken. Langzamerhand ontstaat op die manier een nieuwe soort.

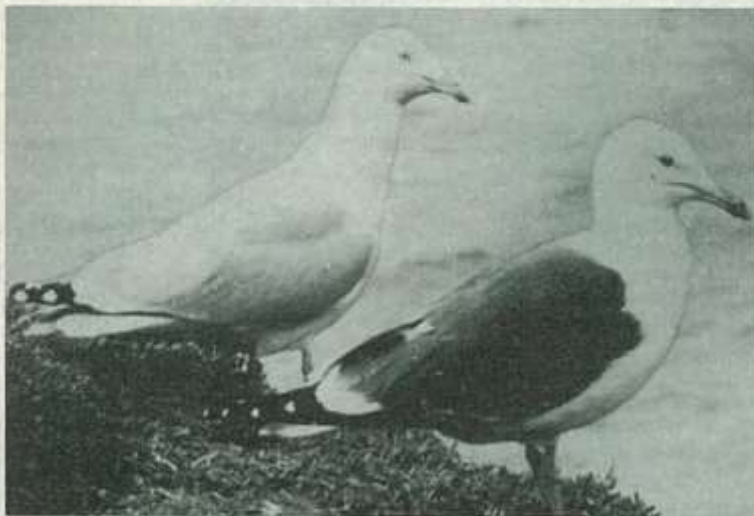
Heel mooi is het ontstaan van nieuwe soorten bij de meeuwen *Laridae* te zien. In de uitgestrekte gebieden rond de Noordpool komt de zilvermeeuw *Larus argentatus* en de kleine mantelmeeuw *Larus fuscus* algemeen voor. Ze behoorde oorspronkelijk tot dezelfde soort. In de omgeving van de Britse Eilanden zijn twee rassen uit elkaar gegroeid en wel niet zo lang totdat ze afzonderlijke soorten hadden gevormd: de soort *fuscus* ten oosten van de Britse Eilanden en de soort *argentatus* ten westen daarvan. Na hun ontstaan splitsten de soorten zich vervolgens weer in rassen: *Larus fuscus fuscus* bijvoorbeeld, alsmede *Larus fuscus graelsii*, en bij de zilvermeeuw *Larus argentatus argentatus*: *Larus argentatus smithsonianus* en *Larus argentatus vegae*. Op twee plaatsen ontmoeten de beide soorten elkaar: op het beginpunt Groot-Britannië en op het eindpunt van

de beweging rond de Noordpool, de Beringstraat tussen Azië en Noord-Amerika. Rond Groot-Britannië zijn de soorten minder uit elkaar gegroeid dan aan de Beringstraat. Op de Britse Eilanden nestelen op dezelfde plaatsen *Larus fuscus graelsii* en *Larus argentatus argentatus*. Deze beide rassen van inmiddels afzonderlijke soorten paren nog van tijd tot tijd met elkaar en produceren nageslacht.

In de Beringstraat waar op dezelfde plaatsen *Larus fuscus fuscus* en *Larus argentatus smithsonianus* nestelen, komt zo'n paring echter niet meer voor. De voortplantingsbarrière tussen de beide ondersoorten is daar als het ware wat al te hoog geworden. Binnen één soort worden de grootste verschillen meestal aangetroffen bij de exemplaren die het verst van elkaar verwijderd zijn. Worden de afstanden kleiner, dan is gewoonlijk ook het verschil kleiner. Individuen met de grootste onderlinge verschillen vormen eerst een afzonderlijk ras. Vindt tenslotte tussen deze rassen geen voortplanting meer plaats, dan zijn definitief afzonderlijke soorten ontstaan. Zelfs in een klein gebied kunnen soorten zich in rassen verdelen tengevolge van de verschillen in de voedingsgewoonten. Na verloop van tijd kunnen op die manier afzonderlijke soorten ontstaan, wat prachtig op de Galapagos Eilanden te zien is bij de door Darwin beschreven vinken. Tegenwoordig worden daarbij op de grond levende vinken en in bomen levende vinken onderscheiden, alsmede in het riet levende vinken en cactusetende vinken, die zich vooral door hun aan de speciale werkzaamheden aangepaste snavel onderscheiden.

Illustratie

1. Zilvermeeuw gepaard met kleine mantelmeeuw. Deze kruising kan tot stand worden gebracht door het verwisselen van eieren. De verspreidingsgebieden van beide soorten overlappen elkaar, maar toch komt zo'n kruising in het vrije veld slechts zelden tot stand.

Een paar onbekende vinkjes

Tekst: H.A. Maurer
Foto's: C. Scholtz/v't Hart en NBvV

Tot de familie Emberizidae, de gorzen, behoort een groot aantal vooralsnog voor ons vrij onbekende musgorzen, gorsvinken en aanverwanten.

Enkele ervan zijn de ongeveer 8 tot 9 soorten behorende tot het geslacht *Arremon*. Het zijn ongeveer 13 tot 14 cm grote vinkjes die voorkomen in Zuid Amerika. Nu moet u de naam vink in dit verband niet al te letterlijk nemen, want met de echte vinken hebben ze niets gemeen.

Over twee leden van het geslacht *Arremon*, willen we u graag iets vertellen. De **Oranjesnavelvink**, *Arremon aurantirostris*, is wellicht de mooiste, alhoewel ook de anderen best wel fraai getekend zijn, zij het alleen maar in zwart/wit.

De oranjesnavelvink komt met de ondersoorten *saturatus*, *rufidorsatus*, *erythrorhynchus* en *spectabilis*, voor van Zuidwest Mexico door midden Amerika en het Andesgebied van Columbia tot West Ecuador en Noordwest Peru.

De **Zwartborstvink**, *Arremon taciturnus*, komt met de ondersoorten *axillaris*, *ni-*

grorostri en *semitorquatus*, voor van Oost Columbia, Noordwest en Zuid Venezuela en Guayana tot Noord Bolivia, Mato Grosso en Sant Paolo tot Rio Grande.

Men dient er bij een eventuele determinatie wel rekening mee te houden dat er verschillen bestaan in de uiterlijke verschijningsvorm tussen de respectievelijke ondersoorten.

Het zijn bewoners van tropische en subtropische wouden. In de meeste gevallen is hun bovenkleur olijfgroenachtig en dat geeft ze een natuurlijke beschutting in het onderhout van de tropische oerwouden. Ze leven meestal paarsgewijs in dichte lage struiken waarbij ze zich voor een heel groot deel van de dag nog onder dus op de grond bevinden. Door hun relatief weinig gebruik maken van hun vleugels, zijn ze als niet al te beste vliegers te beschouwen. Tussen de sexes is er een miniem tot geen verschil in de uiterlijke verschijningsvorm.

Als een van de weinige 'vinkachtigen', bouwen ze een overdekt nest met een zijdelingse ingang. Dat nest bestaat uit allerlei bladstengels en ander plantaardig materiaal en is bovendien vaak nog extra afgeschermd met varenbladen. De vier tot vijf eitjes worden gedurende ongeveer 14 dagen door alleen het popje bebroed en de jongen worden door beide ouder vogels voornamelijk met insecten grootgebracht. In hun verspreidingsgebied voeden ze zich met vruchten, blad- en bloesemknoppen en insecten. De naam die de plaatselijke bevolking aan ze geeft is 'Tico-tico' hetgeen zojets van geelnaveltje of geelbekje betekent.

Alhoewel zelf geer, ervaring hebbend met deze soorten, wil ik u niet onthouden hetgeen ik in de literatuur tegenkwam over het houden van ze in volières. Daarin blijken het verdraagzame vogels te zijn die goed met andere soorten kunnen worden samengehouden. De acclimatisatie vraagt echter veel aandacht en zorg, vooral waar het gaat om het verstrekken van het juiste voedsel. Ze nemen weliswaar wat zaadjes op, maar universeelvoer en veel levend voedsel zoals bijvoorbeeld pinky's, mierenpoppen etc., dient hun hoofdvoedsel te zijn. Af en toe nemen ze ook wat gekiemd zaad en wat groen op. Hun zang heeft weinig te betekenen. Het zijn in alle opzichten rustige, stille vogels.

In de wintermaanden moeten ze wel binnenshuis en matig verwarmd worden gehuisvest, want tegen ons vaak guere winterklimaat zijn ze niet bestand. Het lijken mij vogels voor de gespecialiseerde liefhebber. In elk geval geen vogels om zo maar, indien de gelegenheid zich zou voordoen, klakkeloos aan te schaffen en in een volière te plaatsen.

Eiwitten en aminozuren

H.J. Veerkamp

Eiwitten zijn zeer belangrijk en absoluut noodzakelijk om een groeiproces, vernieuwing van weefsel en bevedering e.d. in stand te houden. Toch moeten we oppassen voor eiwitten. Er bestaat namelijk een groot misverstand.

Vogelliefhebbers zijn nogal eens van mening hoe hoger het eiwitgehalte in een bepaald voer, bijvoorbeeld opfokvoer c.q. eivoer, des te beter. Niets is minder waar.

Er sterven per jaar meer vogels aan teveel eiwit dan aan te weinig. Onwetendheid ligt hieraan ten grondslag.

Elk dier heeft zijn eigen eiwit dat bij het lichaam past. Een koe heeft bijvoorbeeld koe-eiwit, een konijn konijne-eiwit, en een vogel heeft vogeleiwit.

De behoefte aan eiwit is niet altijd gelijk. De behoefte aan eiwit bij een zaadettende vogel is anders dan bij een insecten- of vruchtenetende vogel.

Eveneens is de temperatuur bepalend voor de eiwitbehoefte.

Een vogel die warm is gehuisvest heeft minder nodig dan de vogel die koud wordt gehouden.

Eiwitten opgenomen uit de voeding, dus bij vogels uit granen, zaden en zachtvoer, eivoer, noemt men lichaamsvreemde eiwitten. Deze meestal plantaardige eiwitten moeten worden omgebouwd tot lichaamseigen eiwitten. Bijvoorbeeld bij een kanarie moet het plantaardige eiwit uit rapenzaad (20% ruw eiwit), witzaad (15,1% ruw eiwit), hennepzaad (19,5% ruw eiwit) en lijnzaad (21,5% ruw eiwit) omgebouwd worden tot lichaamseigen eiwit, populair gezegd tot kanarie-eiwit.

In grote lijnen gezien gaat dit als volgt. De zaden komen via de krop en de kliermaag in de spiermaag. In de spiermaag wordt de voedselmassa fijngeveven. Voor dat fijnwrijven, vermalen dus, is het noodzakelijk dat de vogels de beschikking heeft over een goed gritmengsel, waarin naast verschillende gritsoorten, kalkaardig zeewier, roodsteen (voor de binding van de uitwerpselen) en eveneens maagkiesel aanwezig is. De fijnge-

wreven en bewerkte voedselmassa wordt vanuit de spiermaag naar de dunne darm getransporteerd. Door de werking van de enzymen, deze zijn te beschouwen als eiwitplitsers, werken als fermenten, worden de plantaardige eiwitten afgebroken tot aminozuren. Aminozuren zijn namelijk de bouwstenen waarmee een eiwit wordt opgebouwd. Dat geldt eveneens voor eiwitten uit eivoer. Dus kip-eiwit moet ook worden gesplitst en worden omgebouwd tot aminozuren. Een eivoer met een hoog percentage eiwit, 16% of meer kan funest werken. De vitaliteit van de vogels, de opgroei van de jonge vogels kan er onder lijden.

Aminozuren zijn te verdelen in twee groepen, de wezenlijke en de niet-wezenlijke, met een mooi woord de essentiële en de niet-essentiële.

De eerstgenoemde, de wezenlijke aminozuren kunnen door het lichaam zelf worden gemaakt, de tweede wel. De aminozuren worden als het ware door de darmwand heen geperst en dienen dan als bouwstenen om nieuwe dierlijke eiwitten te vormen. Met andere woorden het worden lichaamseigen eiwitten. Maar, er is altijd een maar, hetgeen rijmt op gevaar, de verhouding van aminozuren in dierlijk eiwit is totaal anders dan in een plantaardig eiwit. Zodat maar een beperkte hoeveelheid dierlijke eiwitten kan worden opgebouwd. Al heel snel kan er een tekort aan bepaalde essentiële aminozuren ontstaan. In de praktijk blijkt het dat vooral de aminozuren lysine en methionine het eerst verbruikt zijn. Dit staagneert de verdere opbouw.

Een bekend voorbeeld is het volgende: Een aannemer heeft voor de bouw van 30 huizen voldoende stenen, voor 27 huizen kozijnen, ramen en deuren, voor 23 huizen dakpannen en slechts voor 17 huizen sanitair. Ondanks al het overige materiaal kan hij slechts 17 huizen afbouwen. Nu koopt hij voor 13 huizen sanitair erbij. Toch kan hij maar 6 huizen verder afbouwen want dan zijn de dakpannen op, dus in totaal 23 huizen. Om tijdig

de 30 huizen compleet op te leveren, zal hij ook dakpannen, kozijnen en deuren moeten kopen. Een wat ingewikkeld verhaal. Waarom dit voorbeeld?

Welnu, met de opbouw van lichaamseigen eiwitten is het principe hetzelfde. Het bouw materiaal moet compleet zijn. Is er een tekort aan essentiële aminozuren vooral van lysine en methionine dan gaat het verkeerd en kunnen de plantaardige eiwitten uit zaden en de eiwitten uit eivoer deels niet worden omgebouwd tot lichaamseigen eiwitten. Heel eenvoudig gezegd is de juiste verhouding van aminozuren in de voeding belangrijker dan het eiwitgehalte. Zoals reeds genoemd, een hoog eiwitgehalte in een eivoer zegt weinig, \pm 13% is ruim voldoende, de rest regelt de vogel zelf. Het benuttingseffect is afhankelijk van het aminozurenpatroon en niet te vergeten de verhouding van vitaminen en sporenelementen.

Het is helemaal niet moeilijk om een eivoer te maken met 20% eiwit of hoger. Het gebruik van bijvoorbeeld ontsloten soja-eiwitten biedt mogelijkheden genoeg. Maar zou alleen maar vragen om mogelijkheden. Laten we met beide benen op de grond blijven.

Teveel aan lichaamsvreemde eiwitten die niet of moeilijk verwerkt kunnen worden, doordat het aminozurenpatroon hierop niet afgestemd is, kunnen leiden tot darmstoornissen, opgezette lever en eiwitvergiftiging.

Duiveliefhebbers herkennen zulke verschijnselen vrij snel en noemen dit "blauw vlees". Ook bij vogels is in vele gevallen een blauwe huidskleur te zien. En wat gebeurt er dan?

In vele gevallen wordt naar een of andere antibiotica gegrepen. Een dergelijk ondeskundig gebruik werkt niet bepaald in het voordeel van de vogel.

Natuurlijk is dit verhaal wetenschappelijk niet compleet, maar ik heb getracht op een eenvoudige manier een hardnekkig misverstand uit de weg te ruimen.

Blauwe knoop

(*Succisa pratensis*)

Wat een naam voor een plant: Blauwe knoop! En dat, terwijl deze tot de keardebolfamilie behorende plant, totaal niets met alcoholische dranken te maken heeft. Nog een volksnaam: Duivelsbeet. Kan het raadselachtiger?

Doch kom. Laten we het hoofd koel houden. We laten ons niet afschrikken door namen, die met een waas van waanzinnigheid omgeven zijn. Maar toch! Als we de wetenschappelijke naam in welluidend Nederlands vertalen, wordt onze verwondering nog groter. *Succisa*, afgeleid van *siccisio* of *succisionis* betekent, het hakken. Dit duidt vermoedelijk op de afgehakte, afgebeten vorm van het einde der wortelstok. Vandaar ook de naam Duivelsbeet!

Pratensis, of weidebewonend, klinkt aanmerkelijk bekender. We weten nu dat we in grasland of langs dijken moeten zoeken.

Als leverancier van onkruidzaad is de plant niet van grote betekenis. Zij leveren slechts betrekkelijk weinig zaadjes op. Veel beter is het, om de blauwe knoop met rust te laten. Op onze vele speurtochten naar onkruiden, hebben wij ze slechts weinig aangetroffen. Nu kan het best zo zijn, dat zij op bepaalde plaatsen, wel in grotere aantallen voorkomt. Doch dat zal dan erg plaatselijk zijn.

Laat ze maar staan, dan bent u meteen actief bezig voor het behoud van de blauwe knoop.

P.J. de Penning

Scharlakenrode wever

(*Anaplectes rubriceps*)

Foto: Horst Bielfeld

Van blad- en wortelvezels bouwen de 15 cm grote scharlakenrode wevers, op 3 tot 6 meter hoogte, aan de uiterste toppen van boomtakken en twijgen, hun nesten welke voorzien zijn van een ongeveer 20 cm lange insluipgang.

Het zijn bewoners van dun beboste gebieden en plantages, welke zich voeden met vruchten, o.a. vijgen, en insecten.

Ze komen voor van Senegal tot Ethiopië, zuidwaarts tot Tanzania en Noord Zambia, in het noordoosten van Kenia en Zuid Somalië en van Angola tot Mozambique en Transvaal.

Het mannetje heeft een rode snavel, een rood voorhoofd, schedel, nek en borst en ook zijn de slagpennen rood omzoomd. Kopzijden en kin zijn zwart. Bij de nominaatvorm is de gehele kop en kin rood, terwijl vleugel- en staartpennen geel omzoomd zijn. Buik en onderstaartdekveren wit. Bij het ras *A.r. jubaeensis* is de buik rood. De bovenzijde is grauw bruin, de vleugeldekken met witachtige omzoming. Ogen donkerbruin, poten grauwbruin.

Tijdens en buiten de broedtijd is het mannetje in eenzelfde verenpakje getooid. Er is dus geen sprake van een bruidskleed. De popjes zijn aan de bovenzijde grijsachtig en de omzoming van vleugel- en staartveren is rood. Borst grauw grijs, buik witachtig.

De jonge popjes zijn meer geel van kleur, de jonge mannetjes oranjegeel. De 2 tot 3 eieren zijn glanzend blauw en de broedduur bedraagt 14 dagen.

Tekst: Piet Voets
Foto: Cees Scholtz

Kopernekduif

(*Geopelia humeralis*)

Deze prachtige duif is voor de eerste keer beschreven door Peter Good in 1802. De eerste import heeft plaatsgevonden in 1868 in de London Zoo waar men tevens hetzelfde jaar de eerste nakweek heeft verkregen. Sinds 1868 is deze duif meerdere malen ingevoerd zodat er nu nog in Amerika en Europa goede kweekstammen zijn. Na een sterke afname in de laatste jaren staat de kopernekduif momenteel weer in de belangstelling van de liefhebbers van tropische duiven.

Verspreidingsgebied

De kopernekduif komt voor in het oosten en noorden van Australië terwijl er een ondersoort, *G.h. gregalis*, zijn biotoop heeft in Zuid-oost Nieuw Guinea.

Beschrijving

De kopernekduif heeft ongeveer de grootte van een tortelduif maar met een langere staart. Het voorhoofd is donkergrijs met lichtgrijze streepjes. De rest van de kop, nek en gedeelte van de mantel hebben een zeer sterke koperkleur. De uiteinden van de koperkleurige veren zijn zwart. Zijkant van de kop en borst zijn blauwgrijs. Het grijs op de borst gaat over in vuil wit op de onderborst. De vleugelbogen en zijden

zijn bruinroze getint. Om de ogen zit een klein gedeelte naakte huid wat grijs van kleur is. In het broedseizoen, bij het roepen en baltsen, verandert die kleur in felrood.

Balts

De balts van deze duif is hetzelfde als van de andere *Geopelia*-soorten, zoals het diamantduifje, zebra-duifje etc. Met een luid geroep dat klinkt als koo-koo-o, lokt de doffer zijn duivin. Als de duivin is gearriveerd, huppelt de doffer achter haar aan en terwijl hij stil staat buigt hij zijn kop naar zijn borst en spreidt zijn staart als een waaier uit. Onder het baltsen wordt de nadruk gelegd

op de koperkleurige vlek in de nek en de witte punten aan het einde van de staart.

Kweken in gevangenschap

De kopernekduif moet men in gevangenschap een ruime volière ter beschikking stellen wil men ze optimaal tot hun recht laten komen. Deze mooie duif houdt zich bij voorkeur op, op de bodem van de volière. Ze zitten geen moment stil en lopen van de ene hoek naar de andere, steeds op zoek naar iets eetbaars. Besteedt men wat aandacht aan deze duif dan worden ze al spoedig tam en eten ze de meelwormen uit de hand. Al vroeg in het voorjaar kan men de baltsroep van de doffer waarnemen. Heeft het durvinnetje gereageerd op het roepen van de doffer, dan gaan ze al gauw tot nestbouw over. Dit werk wordt grotendeels door de doffer gedaan. Het verdient wel aanbeveling om voor deze duif zo hoog mogelijk in de volière wat nestbakjes op te hangen. Met een tussentijd van 36 uur legt het durvinnetje twee roomkleurige eieren. Het broeden wordt afwisselend door doffer en duivin gedaan. Na ongeveer 16 dagen komen de eieren uit en weet na ongeveer drie weken verlaten de jongen het ouderlijke nest. Zijn ze uitgevlogen dan moet men wel oppassen dat ze zo gauw ze zelfstandig zijn apart worden gezet. De kopernekduif is zeer agressief, ook tegenover hun jongen. Men moet deze duif dan ook alleen in een vlucht houden, zonder andere duiven. Met vinkachtigen kunnen ze goed opschieten. Hebben de kopernekduiven een goed verblijf, buitenvolière met nachthok, dan kan men ze s'winters daarin laten overwinteren.

Ter afsluiting nog het volgende. Er wordt de laatste tijd een duivensoort aangeboden die men grote kopernekduif noemt. Deze duif is groter dan de kopernek zoals die in dit artikel is beschreven. Hij is overwegend grijs van kleur. De grote heeft echter geen enkele verwantschap met onze hoofdfiguur. Het betreft een *Columba*-soort, namelijk *Columba pulchricollis*, met als Nederlandse naam Ashy woudduif.

Rood:
voor papegaaien
en parkieten.

Geel:
voor kool- en
vliegerogels.

AMINOROTOL

Het aminozuurpreparaat met:

- alle essentiële aminozuren
- alle noodzakelijke vitamines, mineralen en sporenelementen
- druivesuiker en andere suikers
- stuifmeel

In de voor vogels juiste samenstelling.

Dagelijkse toediening leidt niet tot overdoseringen.
In verpakkingen van 50 en 200 gram.

Rood:
voldoende voor:
75-200 papegaaien,
parkieten.

Blauw:
voldoende voor:
60-70 duiven.

OVOROTOL®

Het wormmiddel met drievoudige werking:

- spoelwormen
- haarwormen
- lintwormen

Zelfs bij overdosis onschadelijk.
In verpakkingen van 20 cc.

ROTOL HOLLAND BV
Farmaceutische handels- en produktmaatschappij

Rotol Holland bv
Stationsstraat 11
7021 CJ Zelhem Holland
Telefoon (08342) 1272

Uitsluitend leverbaar via de vakhandel

Vernieuwd **Getest door TNO**

Mountain Breeze Negatieve Ionen Generator

(Ook verkrijgbaar via de dierspecialzaak)

Waarom zou u meer geld uitgeven dan nodig is. Als uw vogels konden praten, kozen ze voor Mountain Breeze. Gezonde lucht, rijk aan negatieve ionen verkiezen ze tenslotte ook in hun natuurlijke omgeving!

Voor mooie en gezonde vogels

- Reinigt zeer effectief de lucht van zwevend stof, stank, bacteriën, virussen en schimmelsporen en herstelt het natuurlijk ionen evenwicht in de lucht.
- Bevordert de natuurlijke groei, de broeduitkomsten, de gezondheid en het algemeen welzijn van uw vogels.
- Verhoogt de weerstand tegen ziektes en stress.
- Ideaal voor de kweker, voorkomt allergie en caraklachten.
- Elimineert de kans op overdraagbare ziektes via de lucht.
- Biologisch effectief in een gebied van minimaal 4 x 4 meter (48 m²) ook in zeer stoffige hokken.
- Elektronische luchtreiniging in een gebied van minimaal 6 x 6 meter (84 m²).
- Speciaal ontwikkeld voor toepassing in dierenverblijven en geschikt voor centrale montage aan het plafond.
- Dankzij toepassing van de modernste electronica is het stroomverbruik slechts 0,3 Watt of f. 2,50 per jaar bij dag en nacht gebruik. Hiermede bespaart u f. 22,50 per jaar bij modellen die 3 Watt gebruiken. Randaarde is niet vereist.
- Een van de krachtigste Generatoren die u kunt kopen. 200.000 Ionen op een meter voor het apparaat. Afmeting zonder beugel 27 x 4 cm.
- Model 1 met lampfitting f. 189,-
- Model 2 compleet met beugel en 1,8 meter kabel f. 198,-
- Met gratis Ionen tester.

Voor informatie bel of schrijf naar:

Alg. dealer:
CLEIJ ELECTROTECHNIEK
Hoofdstraat 8
9801 BX Zuidhorn (Gr.)
Telefoon 05940-20 24

Alg. dealer:
AVAK
Licht 93
6466 GT Kerkrade
Telefoon 045-41 33 76

Zuid-Nederland:
ESVE
Postbus 10
4740 AA Hoeven
Telefoon 01659-44 88

Importeur:
STT
Postbus 1058
3220 BB Hellevoetsluis
Telefoon 01883-1 24 74

Mijn kweek met purpergranaatastrilde

De purpergranaatastrilde, *Uraeginthus ianthinogaster*, leeft in de droge steppen van Somalia, Kenia en Oeganda. Het is een van de mooiste astrilden die overigens in de acclimatisatieperiode erg gevoelig is en zeer vatbaar voor ziekten. Ze kampen dan nogal eens met darmstoornissen en dat kan fataal zijn.

Er is over deze soort niet eens zo gek veel bekend en omdat ik het geluk heb gehad er mee te kweken, wil ik mijn ervaringen niet onthouden.

Ik kweek zo'n vijf jaar met succes tropen. In het begin vuurvinken, blauwfazantjes, saffraanvinken, jacarinvinken, ceresamadines, witte rijstvogels, bandvinken, zilverbekjes en aurora-astrilden.

Op een gegeven moment bekwam ik een paartje purper granaatastrilden. Het was half oktober en omdat omstreeks die tijd al mijn vogels van de buitenvolière verhuizen naar een ruimte binnenshuis, konden ze gelijk mee. In een van de kamers heb ik voor de vogels een achttal broedkooien staan, elk groot 100 x 60 x 50, vier broedkooien van 60 x 40 oppervlak en 5 broedkooien van 40 x 40 x 40 cm. In die ruimte heerst een constante temperatuur van ongeveer 17 graden Celsius. In mei 1965 zijn al mijn vogels weer verhuisd naar de buitenvolière. Die volièrte is 6.50 m lang, 2.50 m breed en 2 m hoog. Het geheel is in twee ruimten ingedeeld en in een van die ruimten huisvestte ik de purpers. Met dennetakken, coniferen en heidebundels heb ik dat gedeelte war bekleed. In een van die heidebundels begon de mannelijke vogel op 17 mei aan de nestbouw. Het meeste werk deed hij alleen en als nestmateriaal gebruikte hij cocosvezel, uitgeplozen sisaltouw en veertjes. Op 22 mei zag ik beide vogels paren hetgeen was voorafgegaan met veel zang en dans van de man. Op 26 mei is het eerste ei gelegd, gevolgd door nog twee eieren welke, naar later bleek, allen bevrucht waren. Op 10 juni zijn de eieren uitgekomen hetgeen ik opmerkte aan het gedrag van de man. Wat hij tot dan heel rustig, ineens op die dag was hij heel erg in de weer, steeds op zoek naar levend voedsel. Ik heb daarop direct het levend voedsel met grotere hoeveelheden gegeven. Veel mierenpoppen, buffalowormen en encytreen en wat minder meelwormen. Ik gaf ze dagelijks een vers portie om 7, 12 en 18 uur. Ook eivoer verstrekke ik aan ze en dat voer maakte in zelf van 5 beschuiten, 2 gekookte eieren, 1 lepel honing, 1 theelepel gistocal en 5 lepels C&D-voer. Alles goed door elkaar gemengd en in de koelkast bewaard.

De jonge graanastrilden groeiden goed want de zevende dag kon ik ze nog maar nauwelijks met 2.5 mm ringen ringen. De temperatuur was in de periode dat de jongen in het nest lagen vrij laag, namelijk 8 tot maximaal 15 graden Celsius en bovendien regende het veel. Ze hebben het echter goed doorstaan. Op 26 juni zijn ze, goed in de veren zittend maar wel met naar mijn mening nog erg korte staartjes, uitgevlogen. De ouders bleven er goed voor zorgen en geleidelijk werd er minder levend voedsel aan ze gevoerd en meer zaden. Op 8 juli begon de man wat hinderlijk achter de jonge vogels te jagen en vond ik het raadzaam om ze uit te vangen en in een broedkooi onder te brengen. Dit alles leverde geen enkel probleem op en de jongen ontwikkelden zich goed. Het trio bestond uit twee mannen en één pop.

Tekst: J. de Vries

KALENDER 1986

De zebra-vink

Over de zebra-vink zijn lijvige boekwerken geschreven, dus nieuws zal ik u wel niet vertellen. Maar het diertje prijkt op de kalender en dus... Zij vaderland is Australië waar hij net zo "alledaags" is als bij ons de huismus. Men ziet hem zowel op het platteland als in de steden. Open terreinen, begroeid met struikgewas, genieten echter de voorkeur. Nu eens opereren ze in enkele paartjes, dan weer in enorme zwermen. Hun zang is erg eentonig en een auteur vergeleek het met "de eentonige dreun van een speelgoedmuziekdoosje". Ze worden in gevangenschap dan ook meer gehouden om hun fraaie uiterlijk.

Tijdens de hofmakerij - de balts - hipt het mannetje rond zijn gaaike en maakte diepe buigingen onder het uiten van heldere, schetterende toontjes. In het begin moet ze niets van zijn avances hebben, maar allengs wordt ze toch toeschietelijker en begint eveneens te buigen. Dan begint het heertje zich nog veel meer "uit te sloven" en toont zijn fraaiste verenpartijen. Hierop volgt dan spoedig de paring.

Zebra-vinken broeden in kolonies, nu eens in doornig struikgewas, dan weer in holtten, nissen, termieten-nesten en zelfs in konijnholen. Het nestje wordt gemaakt van droog plantaardig materiaal en gevoerd met haren en veertjes. De 4-8 bleekblauwe eitjes worden door beide ouders beurtelings een dag of elf bebroed en de jongen vliegen uit na circa tweeënhalf week. Wilt u meer weten over deze vogels: ik zei het al: er is volop literatuur over.

Ervaringen met de

Dierenpark Wassenaar is op dit ogenblik al voor het publiek gesloten. Over een paar jaar zul je er niemand meer over horen en misschien, als het park allang een andere bestemming heeft gekregen, zullen er nog eens herinneringen opgehaald worden. Want één ding mogen we nooit vergeten als vogelliefhebbers, de oprichter van het park, dhr. Louwman, de vader van de huidige Louwman(nen), helaas overleden, was een vogelliefhebber in hart en nieren. Hij liet de indertijd beroemde Louise-Hal bouwen met een schitterende collectie vogels.

En het was voor mij zo'n 20-25 jaar geleden een lust om onder leiding van dhr. Louwman met de Vogelvereniging Luscinia de vogels te bekijken.

Veel ervaring werd er opgedaan met ontelbare soorten vogels. De ervaringen werden ook weer uitgewisseld met liefhebbers. Zelf heb ik, vooral de laatste jaren regelmatig met de mensen in het park mogen praten over hun ervaringen. Tijdens één van die bezoeken, zo'n 4-5 jaar geleden, ging ik met de 2 jonge Beo's naar huis. Men had een stel dat in een wel heel grote volière voor een paar jongen gezorgd had. Na heel veel puzzelen kwamen we er achter dat het hier om de Java Beo ging (*Gracula batuensis*) of om de Philippijnse Beo (*Gracula religiosa palawanensis*) die er hetzelfde schijnt uit te zien, maar ietsje kleiner is. Na een jaar ging er helaas eentje dood en werd er getracht een andere bij te krijgen. Dan kom je tot de ontdekking dat deze Java Beo's praktisch niet te krijgen zijn en als je er dan een paar denkt

te hebben gevonden, dan blijken ze toch weer anders te zijn. Zin om te kruisen met één van de 12 andere soorten of met nog een ondersoort had ik niet dus de vogel, die het verder prima deed, bleef in zijn of haar eentje zitten.

Eind 1984 sneuvelde de pop van het broedpaar in Wassenaar en werd mij gevraagd of ik belangstelling voor de man had. De man verhuisde naar Barneveld.

Hij werd ondergebracht in een overdekte ren van $\pm 3,5 \text{ m} \times 2 \text{ m}$.

In het voorjaar van 1985 plaatste ik de andere vogel erbij. Weliswaar familie, maar wat moet je?

Om zeker te weten wat het geslacht was van de vogel die ik zelf had, besloot ik om hem of haar te laten sexen.

Eind maart was ik van plan het beestje naar dhr. Kaal in Amersfoort te brengen voor het geslachtsonderzoek. Tot mijn verbazing lag er een groen ei in het nestblok en had ik reeds een antwoord op mijn vraag.

Het nestblok is een oud, groot parkietenblok waarin een aantal takjes gebracht waren. Spoedig volgde ook een 2e ei. En dan maar afwachten.

Het wachten eindigde in wat groene schilletjes op de grond en verder vond je niets meer. Zo ging het 3 keer achter elkaar.

Ja, dan ga je de moed wel opgeven! Terugkomende van vakantie, begin augustus 1985, lagen er weer 2 eieren. Ik had weinig vertrouwen in de zaak. Op 11 augustus, ik kon mijn nieuwsgierigheid niet goed bedwingen, zag ik een zojuist uitgekomen jong en 2 dagen later de tweede. Ze werden niet opgegeten en dus ga je je suf piekeren hoe je ze in leven zou kunnen houden.

Java Beo

Normaal krijgen de beo's speciaal beo-korrel van de Witte Molen, met af en toe wat fruit en meelwormen. Het lijkt je wat magertjes en je wilt meer doen, hoewel het volgens de mensen van de Witte Molen goed moet zijn.

Na veel experimenteren met allerlei soorten vlees bleken ze alleen kippengehakt-afval te lusten. Hun dagelijks menu bestond dan ook uit: kippenvlees - Beo korrel - fruit (meestal appel) - meelwormen met hierover heen wat gisto-Cal (een mineralen-vitamine calcium preparaat)

Helaas ging na ± 6 dagen het kleinste jong dood. Het bleef eigenlijk van het begin af achter.

Het overgebleven jong kreeg op 22 augustus (± 10 dagen oud) een ring met een doorsnede van 10 mm. om zijn/haar poot.

De ouders deden prima hun best en op 14 september vloog hij of zij uit. Ik zag de oorkonde voor Bijzondere Kweek al in het hok hangen!

Maar dat bleek ik verkeerd gezien te hebben. Na een aantal weken sleepte het jong met één poot over de grond.

Medicijnen mochten niet baten en half oktober was hij "hemelen".

Uiteraard was ik erg teleurgesteld. Maar de beide ouders doen het nu ik dit schrijf (begin maart) prima en alle hoop is gevestigd op het nieuwe seizoen.

Ze hebben laten zien dat ze het konden. Van mij mogen ze nog een keer! Gewoon volhouden en hopelijk kan ik u op Vogel '87 eigen kweek, jonge Java Beo's laten zien!

Francisca en John, Wassenaar sluit, maar de Beo's gaan vast wel door!

H. de Geus.

Wij zijn importeur van o.a. insectenetende vogels, vinkjes, amadines, astrildes, sijzen, enz.

Regelmatig vragen wij te koop:
Kleur-, zang- en postuurkanaries,
parkieten en grote parkieten.

GEN. ALLENWEG 26
ZEVENBERGEN
TEL. 01680-27292
(na tel. afspraak)

NIEUW! GEHU KOOIEN NIEUW!

Wij leveren U betaalbare kooien, en voor elke vogel de juiste kooi.
De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm met kunststof beklede plaat.
De voorzijde is met aluminium afgewerkt, en worden als bouwplaatje geleverd.

Verder leveren wij: **BROEDMACHINES** en **Ziekenkooien**.

Vraag documentatie aan bij: **GEHU**

Boomcataweg 10 - 7442 BH Nijverdal - Tel. 05486-1 61 87

RIDDERKERKSE VOGELHANDEL

BIEDT AAN:

Rode + Witte Rupsvogels (Minivets), Roodstaartjes,
Bladvogels, Buulbuuls, Schama, Dama, Dayal, Rots- en
Sneeuwkoplijsters, Bl. vl. Zilveroor steers Nachtegalen,
Dwergimali's, Pestvogels, Am. Spotlijsters, Zeldzame
Vliegenvangers, Kardinalen, Gorzen, Sijzen, Astrildes,
Duiven, Prachtvinken, Parkieten, Honingzuigers, enz.

Wekelijkse aanvoer van zeldzame Zaad- en
insectenetende vogels.

Tevens Buffalo- en meelwormen, Mierenpoppen en
Claus voeders tegen redelijke prijs.

HENK VAN OS

RINGDIJK 26 - RIDDERKERK - TEL. 01804-14292

MINIGARD SCHRIKDRAADINSTALLATIE:

**Beschermt uw voliëre
en voorkomt schade aan
uw vogels.**

**Veilig voor mens en dier,
Kema- en Rijkskeur.
Van 11-7 t/m 1-8 vakantie.**

Verder leveren wij: ziekenkooien, inbouwsets, schouwlampen,
Elslein lampen, elektronische broed- en ruimtethermostaten,
broedmeters, en broedhygrometers, lewlekapparaat, dimmers,
schakelklokken, schemerschakelaar, luchtbevochtiger enz.
Documentatie f. 1,50 op Postgiro 30.88.465 of Postzegels.

H. DIJKS - R. van Dalemstraat 5a - 5104 AL Dongen
Telefoon 01623-1 39 49 (ook 's-avonds)

Internationaal Papegaaiencongres

Van 16 t/m 19 oktober zal op Tenerife een internationaal papegaaiencongres worden gehouden waarbij vele vakdeskundigen uit de gehele wereld komen spreken over het thema: Papegaaien en Parkieten. Mogelijk dat u een zonnige vakantie wil combineren met uw liefhebberij.

Wij moeten een voortdurend gevecht leveren tegen allerlei bekende ziektes bij papegaaien. Ook is het onze plicht om steeds weer betere broedresultaten te behalen. We moeten voortdurend onze kennis hieromtrent bijschaven en verbeteren om onze gevederde vrienden een optimale verzorging te kunnen geven. Om deze kennis te verwerven is ieder contact met deskundigen onontbeerlijk.

Het idee om een congres te houden met het Loro Parque waarin zich een wereldberoemde papegaaiencollectie bevindt, is gekomen van de bekende Engelse papegaaiencweekster en schrijfster Rosemary Low.

Aan alle congresdeelnemers zal op grond van de programma-indeling niet alleen de mogelijkheid geboden worden om hun kennis aanzienlijk uit te breiden maar ook zal er genoeg gelegenheid gegeven worden om persoonlijke contacten te leggen en gesprekken te voeren met sprekers en specialisten, die voor u van belang kunnen zijn.

Het programma is zodanig ingedeeld dat er gedurende drie dagen 2 tot 3 afzonderlijke sessies gehouden worden. Aangezien er sprekers o.a. uit Amerika, Engeland, Zwitserland, Nederland en Duitsland uitgenodigd zijn, zullen er in ieder geval in het Engels en Duits, vertalingen plaatsvinden.

Ofschoon nog enkele maanden voor ons liggen, willen wij u nu al op een aantal dingen attent maken, aangezien vlucht- en hotelreservering op tijd gemaakt moeten worden.

Het congres wordt gehouden in Hotel Maritim, ongeveer 500 meter van het Loro Parque. Het is uiteraard in het geheel niet noodzakelijk ook in dat hotel te logeren. Puerto de la Cruz is een internationaal toeristencentrum met vele goede hotels. Denk er dan wel aan dat u alleen kamer met ontbijt besteld, immers lunch en diners zijn bij de congreskosten, te weten f. 185,- per persoon inclusief vrije toegang in het Loro Parque gedurende de congresdagen, inbegrepen.

Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u zich wenden tot Mej. Corina op Tenerife, telf. 003422-38 30 12 of 38 30 90. Bovendien heeft drs. G.Th.F. Kaal, Daem Fockemaln, 86 te Amersfoort op ons verzoek zich bereid verklaard ons te helpen met de congresorganisatie. Ook wil hij u behulpzaam zijn bij de beantwoording van uw vragen, telf. 033 - 11671.

W. Kiessling, Loro Parque.

Japanse Meeuwen

door: Jos van Valkenburg

Algemene beschrijving

De Japanse meeuw is een gestandaardiseerde vogel hetgeen wil zeggen dat de NBvV een standaardisatie heeft gemaakt voor deze vogels.

In deze standaardisatie wordt het ideaalbeeld geschetst per kleurslag. Deze standaardisatie zijn te verkrijgen bij de NBvV. Ik wil dan ook volstaan met een korte kleurbeschrijving per kleurslag waarbij wat dieper ingegaan wordt op de kweektechniek. Wilt u echter een volledige kleurbeschrijving, dan wil ik u aanraden de standaardisatie Japanse meeuwen en Bronzemannen aan te schaffen.

Formaat:

12½ cm gemeten van snavelpunt tot staartpunt.

Model:

De Japanse meeuw moet een forse indruk maken, echter door zijn lengte maakt de Japanse meeuw vaak een wat slanke indruk. De ruglijn is wat hol hetgeen komt door de omhooggerichte kop. De onderlijn van de Japanse meeuw moet regelmatig (rond) gebogen zijn. De onderlinge lichaamsverhoudingen mogen niet storend ten opzichte van elkaar werken, hetgeen inhoudt dat een zware borst, uitgezakt onderlijf, bolle rug als fout in het model gerekend moeten worden.

Houding:

Japanse meeuwen op de tentoonstelling zijn vaak wat rusteloos. Toch dient deze een houding aan te nemen van $\pm 35^\circ$ t.o.v. de zitstok. De vleugels dienen langs het lichaam te sluiten waarbij de buitenste vleugelpennen op de staart rusten. De staart moet één lijn vormen met het lichaam en is vaak wat omhoog gericht. Een naar beneden gerichte staart is zondermeer fout.

Conditie:

Naast een goede lichamelijke conditie, hetgeen te zien is aan heldere ronde ogen, glimmende snavel en gave pootjes, moet de Japanse meeuw een volledige en strakke bevedering bezitten.

Kop:

De bovenkop moet vloeiend gebogen zijn en een brede indruk maken. De ogen liggen op één lijn met de snavelopening en zijn vrij dicht bij de snavel t.o.v. het centrale punt van de kop geplaatst.

Snavel:

Kegelvormig, de snavel moet een vloeiend geheel vormen met de kop.

Poten:

De poten moeten recht en stevig zijn, drie voortenen en één achterteen bezitten compleet met nagels. Japanse meeu-

wen hebben een sterke nagelgroei. We moeten erop letten dat de nagels niet te lang worden hetgeen de kans op ongelukjes vergroot. Het knippen van de nagels dient zorgvuldig te geschieden. Indien u de nagels wilt knippen dan houdt u het pootje naar het licht gericht. U ziet dan een bloedkanaaltje lopen in de nagel en knipt de nagel ruim vóór het bloedkanaaltje zodanig dat u het niet raakt. Mocht u onverhoopt het bloedkanaaltje raken zodat de nagel gaat bloeden, doe dan op dit wondje een druppeltje jodium en plaats de vogel in een kooi met als bodembedekking keukenpapier, zand als bodembedekking kan infecties veroorzaken. Als het bloeden is gestopt dan kunt u de vogel weer terugplaatsen bij de andere vogels. Het apart zetten van bloedende vogels is raadzaam omdat de andere vogels vaak naar de bloedende wondjes pikken en hierdoor de vogels onnodig pijnlijden.

Kleur:

De kleurbeschrijving per kleurslag vindt u bij de behandeling van de kweektechniek en kleurbeschrijving per kleurslag.

Toch is bij iedere Japanse meeuw in welke kleurslag dan ook een verschil in kleurdiepte van bepaalde veervelden te zien.

Op de eerste plaats dient de kleur van een Japanse meeuw zo zuiver mogelijk te zijn, of het nu zwartbruin is of welke kleur dan ook, echter bij alle kleurslagen, behoudens de witten, is de hals en rugdekbevedering minder diep van kleur dan het masker en de borst en broekbevedering. Ook de vleugelpennen en staartpennen bij de volkleuren (zwartbruin, mokkabruin en roodbruin) zijn dieper gekleurd dan de hals en rugdekbevedering.

Tekening:

Alle Japanse meeuwen, behoudens de witten, bezitten tekening. Deze wordt bij de behandeling van de kweektechniek en kleurbeschrijving per kleurslag beschreven.

Wijnrode roodmus man en pop.
De man heeft de kopveren wat opgericht. Normaal gebeurt dat niet en is de zilverachtige wenkbrauwstreep meer sprekender.

Carpodacus – Roodmussen

Het geslacht *Carpodacus*, de Roodmussen, kent een twintigtal soorten waarvan zonder uitzondering de mannelijke exemplaren bijzonder fraai van kleur zijn, van rose tot wijnrood. Sommige soorten tonen bovendien nog een heel fijne en mooie zilverachtige tekening op kop of hals en keel en/of borst en buik. De popjes zijn bij alle soorten overwegend grauwbrown van kleur, de ene soort wat dieper bruin dan de andere al of niet met meer of minder lichtere tekening op onderdelen en vleugels. Geslacht-

sonderscheid is derhalve bij de *Carpodacus*-soorten geen enkel probleem, bij alle soorten is er sprake van een sexueel dimorfisme.

Slechts enkele soorten worden vrij regelmatig ingevoerd en door liefhebbers gehouden en gekweekt. Hiervan is de **Mexicaanse roodmus** wellicht het bekendst. Vogelliefhebbers noemen deze soort ook wel Mexicaanse goudvink maar dat is een loutieve benaming.

Trouwens, over benamingen gesproken, ook bij de wetenschappelijke benamingen heerst er nogal eens enige verwarring. Zo wordt in de literatuur bijvoorbeeld de Mexicaanse roodmus ook wel *Erythrina mexicanus* genoemd. De ene auteur zegt dat *Carpodacus* een verouderde naam is en dat het *Erythrina* moet zijn, de andere auteur beweert juist het tegengestelde en zegt dat *Erythrina* verouderd is. Het is maar net welke auteur je wil volgen, daarbij in het midden latend wie er gelijk heeft want om daar achter te komen vergt nogal wat studie.

De roodmussen komen in het algemeen het best tot hun recht in de rijk beplante volière waarin ze zich ook het meest op hun gemak voelen.

Ze zijn vrij sterk en kunnen het ganse jaar door in de volière verblijven alhoewel het zeker is aan te bevelen dat de vogels ook een binnen- c. q. nachtverblijf kunnen betrekken waar ze, indien de weersomstandigheden dat vergen, een goed beschut plekje hebben.

Hun voedsel dient te bestaan uit een goede mengeling zogenaamde kanariezaden aangevuld met een rijke variatie aan gras- en onkruidzaden. Tijdens de broedperiode vooral, maar ook daarbuiten zij het in mindere mate, is een ruime aanvulling van dierlijk voedsel vereist. Vandaar dat het zachtvoer niet alleen uit eiwoer maar ook uit universeelvoer dient

Pallas roodmus pop

Tekst: Cevab
Foto's: Cees Scholtz, Petr. Podpera en Ton de Bruijn

Pallas roodmus man

Mexicaanse roodmus man

Roodmus man

Roodmus pop

te bestaan aangevuld met levend voedsel zoals mierenpoppen, meelwormen, regenwormpjes, buffalowormen, pinky's etc. Hoe gevarieerder het voedsel is, hoe meer kans er bestaat dat de mannelijke exemplaren hun zo fraai rode kleuren behouden. De kans dat die kleur bij verblijf in volières terugloopt is namelijk erg groot. Om die reden dienen we ook buiten de broedperiode een zo gevarieerd en uitgebreid mogelijke voeding te verstrekken waarbij zaden en groen van de wilde planten niet mogen ontbreken.

De roodmuspoppes weten op een gerefineerde manier de mannetjes tot de paringsdaad te brengen. In een in elkaar gedrongen houding, met fladderende vleugels en trillende staart, uiten ze zeg maar bedelgeluidjes en zij houden dat net zo lang vol tot het mannetje dansend om haar heen begint te springen en tot de paring overgaat.

De nesten worden gemaakt van hooi, malse grashalmen, coocusvezels, twijgjes, mossen, planteworteltjes etc. Van binnen wordt de nestkom bekleed met zachtere materialen zoals veertjes. Zijn de nesten in het algemeen komvormig, de Mexicaanse roodmus bouwt, als er geen nestholten van andere vogelsoorten ingebruik zijn te nemen, overdekte koepelvormige nesten met een zijdelingse ingang.

Een legsel bestaat gemiddeld uit 3 tot 5 in het algemeen vaal blauwgrijs gekleurde eitjes welke met donkere vlekjes zijn bezet.

De broedduur bedraagt 12-13 dagen en

alleen de popjes broeden. Pas uitgekomen jongen hebben een donkere zwartachtige huid welke met enige grauwe donsveertjes is begroeid.

Beide oudivogels voeden de jongen en alleen als de pop inmiddels weer aan een volgend legsel begint, neemt de man alleen die taak op zich.

Als na ongeveer 14 dagen de jongen het nest verlaten, gelijken ze het meest op de volwassen popjes. Pas tijdens de jeugtdrii tekenen de mannetjes zich geleidelijk af en na de jeugtdrii bezitten ze het fraai rood gekleurde verenpakje.

Vanzelfsprekend worden de jonge roodmussen, als ze 6 tot 7 dagen oud zijn, van een vaste voeding voorzien, ringmaat 2,8 mm. In het algemeen geeft het ringen geen problemen. Ook nestcontrole kan, indien men rustig te werk gaat, zonder gevaar voor ernstige storingen worden uitgevoerd.

De zang die de roodmussen ten gehore brengen klinkt zeker niet onverdienstelijk en is aangenaam om te horen.

Zij nog opgemerkt dat roodmussen het best paarsgewijs gehouden kunnen worden zonder aanwezigheid van soortgenoten. Bij de Mexicaanse roodmus komt het wel eens voor dat ze zelfs andere roodkleurige vogels in hevige mate achtervolgen.

Alvorens de soortnamen en herkomst van de hierbij afgebeelde roodmussen te noemen, dient nog te worden vermeld dat ze zich goed lenen tot het kweken van bastaarden, met als partner de roodfactorige gepigmenteerde kleurkanarie. Alhoewel ook dit facet van de hobby, het kweken van bastaarden, voor

sommige best wel een interessante bezigheid is, zou ik toch willen benadrukken dat het bewust kweken van raszuivere vogels ten alle tijde voorop moet staan. We leven nu eenmaal in een tijd waarin de import van vogelsoorten op elk moment kan worden beperkt. Samen werken aan een zo groot mogelijk eigen bestand van raszuivere soorten is een eerste vereiste om de vogelliefhebberij ook op langere termijn te kunnen blijven beoefenen.

Tenslotte nog wat meer gegevens over de hierbij afgebeelde soorten.

Carpodacus erythrinus, Roodmus, lengte 14,5 cm.

Komt met 4 ondersoorten voor in Oost Europa, West Azië, India en China. Bij deze soort dient te worden opgemerkt dat ze, vanwege het feit dat ze in Europa voorkomen, beschermd zijn en ingevolge onze huidige Vogelwet niet gehouden mogen worden.

Carpodacus mexicanus, Mexicaanse roodmus, lengte 13,5 cm.

Komt met 10 ondersoorten voor in Zuidwest Canada, de westelijke Verenigde Staten en in geheel Mexico.

Carpodacus vinaceus, Wijnrode roodmus, lengte 15 cm.

Komt met een ondersoort voor in West China en Taiwan.

Carpodacus roseus, Pallas roodmus, ook wel grote roodmus genoemd, lengte 17 cm. Geen ondersoorten. Komt voor in Oost Azië, Noord China en Japan.

Wat lezers schrijven

Vink maal kanarie

Ik ben in het bezit van een aantal vinken, allen zo tussen de vijf en tien jaar oud. In 1984 had ik een vink man samen met een zilverbruine kanariepop in een apart vluchtje zitten. Midden juni vond ik de kanariepop dood op de grond. Ik schrok er een beetje van, temeer daar ik toen ook in een nestje drie bruinkleurige jongen vond. Helaas waren ze al te groot om nog te ringen. In een ander vluchtje zat op dat moment een koppel kanaries te broeden, al gedurende tien dagen. Een van de bastaardjongen heb ik in dat nestje gelegd om vervolgens de ontwikkelingen nauwlettend te volgen. Nog geen vijf minuten later, zag ik beide kanarievogels op de rand van het nest zitten en tot mijn grote verbazing begon de man direct het jong te voeren. Dit gezien hebbend, besloot ik om ook de twee andere bastaardjongen in dat nestje te plaatsen. De kanarieeitjes heb ik, op één na, weggenomen. Het ging allemaal voortreffelijk en de bastaarden werden uitstekend grootgebracht. Ze waren aan de bovenzijde donkerbruin van kleur, vooral de rug en vleugels. Aan de onderzijde en op de kop waren ze meer staalblauw met op de borst een bruine waas. Het bleken goede zangvogels te zijn. Hun lied miste overigens wel de echte vinkenslag. Het was meer een versterkt kanarielied wat zij ten gehore brachten. In elk geval wel leuk om aan te horen.

Taeke v.d. Naald, Molenend.

Volière van de maand

Foto 1 en 2

Het is zowat 35 jaar geleden dat ik begonnen ben met het houden en kweken van vogels, zo schrijft ons Lucien Laurens, Walraevensstraat 6, uit het Belgische Grimbergen. Hij zette daarmee de liefhebberij van zijn vader voort. In al die jaren, zo gaat hij verder, heb ik al vele soorten vogels in mijn volièrès gehouden en gekweekt, van parkieten tot kanaries, wildzang en tropen. Ook heb ik verschillende volièrès in de loop van de tijden gebouwd en verbouwd. Ik heb jaren gekend waarin ik 95 kanaries kweekte, andere seizoenen 78 zebra-vinken en ik heb ook eens een nestje textorwevers gekweekt, allemaal mooie herinneringen.

Op dit ogenblik houd ik het meest van een gezelschapsvolière. In het begin van vorig jaar heb ik een nieuwe gebouwd zoals die op de foto's is weergegeven. De lengte is 6 meter, breedte 1.50 m en hoogte 2 meter waarvan 4.50 meter buitenvlucht en 1.50 meter als binnenhok dient. De achterwand, de zijwanden en de voorkant van het binnenverblijf is opgetrokken van betonsteen. In de voorzijde zitten acht glazen muurtégels welke voldoende lichtinval in het binnenverblijf geeft. Voor de buitenvlucht gebruikte ik houten deeltjes van 5 x 5 cm. Het geheel is bespannen met vierkant volièregas. De gehele volièrè is afgedekt met p.v.c. golfplaatjes. De scheiding tussen binnenverblijf en buitenvolièrè is gemaakt van houten planken en een groot raam dat in de zomer kan worden verwijderd. Al het houtwerk is grondig bewerkt met buitenbijts. In de open vlucht staan drie groenblijvende coniferen welke via afvoerbuis het nodige hemelwater krijgen toegestroomd. Ook vóór de volièrè is voor

beplanting gezorgd en die beplanting trekt weer insecten aan welke door veel vogels gretig worden gesnapt. Op dit moment bestaat de bevolking uit ongeveer 35 tropische vogels. Tijdens de wintermaanden wordt het binnenvlucht elektrisch verwarmd, constante temperatuur is dan ongeveer 10 °C.

Foto 3 is ingezonden door G. Bakker, Paracelsusstr. 15 in Groningen. Hij schreef ons het volgende: In de winter van 1984 ben ik samen met mijn vader met de vogelliefhebberij begonnen. Onze belangstelling ging uit naar kleurkanaries en we kochten elk een paartje goudgeel strogeel waarvan we in 1985 elf jongen kweekten. Van een later aangekocht koppel goudsabel kweekten we twee jongen. Later hebben we nog wat kleurkanaries gekocht maar die hebben niets gedaan. De vogels zitten vanaf maart tot eind september in de op de foto afgebeelde volièrè welke nabij ons zomerhuisje is gebouwd op een afstand

van een paar honderd meter van onze woning. Teneinde de vogels ook in de winter een goede verzorging te geven, verblijven ze in die periode in onze woning. In een vrij ruime slaapkamer hebben we daarvoor een volièrè gebouwd. Wij bezitten inmiddels ook tien broedkooien en denken alweer aan uitbreiding. De volièrè is in het voorjaar van 1985 gebouwd. Hij is 3 meter lang, 1.90 meter breed en 1.90 meter hoog. In de volièrè is ook een nachtverblijf van 85 x 75 x 85 cm. Het geheel staat op een betonnen vloer van 10 cm dik. De achterkant van de volièrè is voor een deel van steen, ongeveer 65 cm hoog, met daarop ramen met glas. Tussen volièrè en zomerhuisje is een zogenaamd balletje van waaruit we zowel in de volièrè als in het nachtverblijf kunnen komen. Van boven is de volièrè gedeeltelijk afgedekt zodat de vogels zo ze dat willen ook van een zomerregentje kunnen genieten.

De standaardeisen in praktijk

Grijsvleugels

Piet Verdult

Grijsvleugels zijn als het ware tekeningvogels met grijsachtige vleugel- en staartpenen welke aan de toppen dan donkere, zwarte, uiteinden hebben. Van bestreping is geen sprake, in plaats daarvan is er een hamerslag tekening te zien, door de ver gaande pigmentreductie. De pastelfactor is een tweede reductiefactor hetgeen inhoudt dat het pigment in kwantiteit en in kwaliteit sterk is verminderd.

In de grijsvleugelserie is een verscheidenheid aan uiterlijke verschijningsvormen bekend. Dit komt voornamelijk omdat het kenmerk grijsvleugel niet fokzuiver is te kweken maar gekoppeld is aan de pastelfactor.

Terwijl we van groenpastel kunnen zeggen dat deze geslachtsgebonden vererft, ligt dat in combinatie met de grijsvleugel geheel anders. Van de meeste paringen is de uitkomst een verrassing. Alleen bij het dubbel aanwezig zijn van de grijsvleugelfactor, zal dit kenmerk volledig tot uiting komen. Door de vererfingswijze, geslachtsgebonden, zullen alleen mannen aan dat dubbel aanwezig zijn van die factor kunnen voldoen. Poppen bezitten die uitsluitend enkel

Het verschijnsel grijsvleugel ontstaat door een versterkte werking van de pastelfactor.

Echter, uitsluitend bij kanaries in de groenserie levert deze werking een aanvaardbaar totaalbeeld op.

Goede grijsvleugels zal men alleen kweken door een goed en streng doorgevoerde selectie. Mannen met de dubbele grijsvleugelfactor maal poppen die het meest het grijsvleugelkenmerk benaderen. De mooiste grijsvleugels vindt men onder eerstejaarsvogels. Het tweede levensjaar zal de tekening minder aanwezig zijn.

De paring grijsvleugel maal grijsvleugel geeft kwalitatief de mooiste exempla-

ren. Toch moeten we dan wel waken tegen een te ver gaande pigmentreductie. Dat de vogels de blauwstructuur bezitten is ook belangrijk. Wat is nu eigenlijk blauwstructuur?

De blauwfactor heeft een tweeledige werking, ten eerste een wijziging in de kleurbepalende waarden van de bevedering waardoor de vetstofkleur (bijkleur) een andere kleuruiting krijgt waarbij dan ook nog de lichtinval een rol speelt. Ten tweede wordt het bruinphaeomelanine (het tussenliggende erandbruin in de bevedering) omgevormd tot eumelanine. De blauwfactor heeft dus een bruinverdringend vermogen waardoor de bijkleur helderder wordt.

Kweekadvies

Hiervoor is al min of meer een kweekadvies gegeven. Blauwpastelgrijsvleugel maal groenpastelgrijsvleugel pop of omgekeerd. Blauwpastelgrijsvleugel maal blauwpastelgrijsvleugel kan ook maar denk dan wel aan de lethalfactor aan de mogelijk dodelijke werking van twee maal de wifactor. Groenpastelgrijsvleugel maal groenpastelgrijsvleugel al of niet in combinatie met ivoor is ook een mogelijke paring.

Denk altijd wel aan de kwaliteit van de grijsvleugelfactor. Ook de bijkleur, hegeel, moet enkelvoudig zijn en vooral ook zuiver.

Voorkomende fouten

Pigment in vleugel- en staartpenen niet genoeg gereduceerd. Te weinig of geen gehamerde tekening op het rugdek. Te grote of te kleine en/of te lichte pentoppen. Te veel bruin in rugdek. Hoordelen te licht.

Storende aanslag in de bijkleur in de vleugels. Te veel schimmel dus te lange bevedering. Geen of weinig blauwstructuur.

Grijsvleugels komen het best tot hun recht in een half intensieve vorm. Voor de tentoonstellingen zijn de mannen het geschiktst omdat door de aanwezigheid van de dubbele grijsvleugelfactor het ideaalbeeld het dichtst wordt benaderd.

groenpastelgrijsvleugel

blauwpastelgrijsvleugel

Zebravinken in 50 kleurslagen

Grijze isabel

Tekst: Hans Klören
Foto: Ton de Bruijn.

In het juninummer van *Onze Vogels* van vorig jaar heeft u iets kunnen lezen over de isabel zebra-vink. In deze artikelenreeks heb ik bijna altijd eerst de mutatie in de grijsserie beschreven en later in de bruinserie of met andere combinaties. Eigenlijk had dus eerst de grijze isabel beschreven moeten worden, deze is door de NBvV echter (nog) niet gevraagd wat wel het geval is met de isabel in de bruinserie. Een vreemde zaak eigenlijk, maar met deze mutatie is namelijk nog veel meer aan de hand.

Bij elke mutatie kennen wij in uiterlijk voorkomen een bepaalde variatie-breedte. Bij de bleekruggen kennen wij vogels die nauwelijks van een masker zijn te onderscheiden terwijl er ook bleekruggen voorkomen die zich alleen door het tonen van het witte onderlijf onderscheiden van grijzen. Ook bij de pastellen is dit grote kleurverschil waarneembaar. Zoals gezegd is dit bij de isabellen al niet anders en dan moet je als Bond op een gegeven moment een keus maken welke variatie als tentoonstellingsisabel moet worden gewaardeerd. Enkele jaren geleden is via de NZC bij de NBvV voorgesteld om de lichtste variatie in lichaamskleur te gaan vragen. Bij de mannen moesten de wangvlekken en flanktekeningen optimaal aanwezig zijn terwijl de zwarte tekening moest ontbreken. Met deze keuze werd eigenlijk de grijze isabel van het toneel verdreven, althans in Nederland. Deze miskleuren gingen echter als recessief zilvers gretig de Oostgrens over, daar werden ze met open armen ontvangen en duurde tot ongeveer 1990, toen bleek Duitsland v.w.b. de import van recessief zilvers verzadigd. Nu zijn de contacten tussen de Duitse zebra-vinkkwekers en de Nederlandse kwekers de laatste jaren gegroeid en het kon dan

ook niet uitblijven dat er over de recessief zilvers c.q. grijze isabellen van gedachte werd gewisseld. Er zijn in Duitsland zelfs twee technische dagen bij de DZI aan gewijd om te proberen vast te stellen of de Nederlandse gelijk hadden met hun opvatting betreffende deze miskleur of dat de Duitsers met hun recessief zilver gelijk hadden. Bij de eerste gelegenheid, zo'n twee jaar geleden heb ik van de heer Oppenborn een recessief zilver pop meegenomen. Deze pop heb ik aan een van mijn bruine isabellen gepaard om de verwantschap van deze kleurslager aan te tonen. Voor mij stond de uitslag eigenlijk al bij voorbaat vast omdat ik een dergelijke proefparing in 1977 ook al eens had uitgevoerd, het resultaat daarvoor is gepubliceerd in *Onze Vogels* 78-79. Ook nu werden er uit de paring isabel x recessief zilver uitsluitend isabellen geboren. Om het helemaal volledig te zeggen: Er werden grijze isabel mannen geboren en bruine isabel poppen. Dat deze uitslag te verwachten was wist Mendel ons in het begin van de 19e eeuw reeds te vertellen, tenminste als het dezelfde mutatie betrof. Deze uitslag heb ik vorig jaar tijdens de tweede technische dag van de DZI waar dit onderwerp weer aan de orde was meegedeeld. Ik ben echter

bang dat het weinig indruk heeft gemaakt, in Duitsland heet de grijze isabel nog steeds recessief zilver.

Bij de jonge mannen grijze isabel die bij mij werden geboren zaten een paar mannen die voor een beetje liefhebber niet als miskleur gezien hoefden te worden. Op de afbeelding bij dit artikel ziet u een van deze mannen. Bij deze man is de reductie van het zwarte pigment niet 100%. Het resultaat is dat deze man ook snavelstreepen, borst- en staarttekening heeft behouden. Opvallend is echter wel dat het dek erg is opgebleekt. De wang- en flanktekening zijn optimaal aanwezig. Deze grijze isabel doet wat denken aan een zwartmasker, bij de grijze isabel is echter het onderlijf altijd cremekleurig.

In 1985 heb ik deze kleurslag driemaal op een tentoonstelling gehad. Dit was bij onze plaatselijke vereniging, bij de distriktstentoonstelling en te Breda. Ik heb vernomen dat de resp. keurmeesters die deze grijze isabellen hebben gekeurd er wat problemen mee hadden. In de huidige standaard staat namelijk dat het een miskleur is en derhalve als zodanig moet worden beoordeeld. Hier stond tegenover dat het op zich toch een aardige verschijning was. De poppen lijken overigens op grijspastel poppen.

Op dit moment zijn er gelukkig al wat meer liefhebbers die zich willen toelagen op de kweek van grijze isabellen en wie weet of deze kleurslag nog eens een plaatsje in het vraagprogramma van de NBvV krijgt. Het is toch eigenlijk te gek dat een mutant niet wordt gewaardeerd, terwijl een combinatie van deze mutant met de bruinfactor wel gevraagd wordt. Niet te ontkennen is in ieder geval dat het een kontrastrijke vogel is.

Het bepalen van voedselopdrachten

door J. Vredenburg

e. Volledige voeding.

Volledige voeding moet, naast de bestanddelen RE, RV, RC en KH, het gehele assortiment vitamines, mineralen en sporenelementen bevatten. Tabel 10 geeft de analyse van een dergelijk volledig voeder. Het wordt door een aantal kwekers van kromsnaveligen in Nederland, waaronder de auteur, gebruikt als voeder voor deze vogels.

Zoals in tabel 10 is te zien, is er een grote overeenkomst tussen het aminozuurpatroon van dit voer en het referentiepatroon, hetgeen de essentie is van de **werkhypothese**. Dit wijst op een bijna optimale eiwitvoeding. Bovendien is de dosis vitamines vrijwel gelijk aan de gewenste hoeveelheid (zie tabel 11). De opvallende resultaten, niet alleen bij pa-

pagaaieren, maar ook bij grote en kleine soorten parkieten (zie afbeelding 3) ondersteunen dit en daarmee de juistheid van de werkhypothese.

Zo zijn als resultaten te noemen:

- de periode tussen uitkomen van het ei en het uitvliegen is significant 1-1, 5 week korter dan die, welke er normaal voorstaat,
- zowel bij jonge als bij volwassen vogels is het verenpakket dik en strak gesloten en kan iedere toets doorstaan. Een goed verenpakket is bij de jonge vogel ook in het belang van het groeiproces. Extra warmteverlies t.g.v. een matig verenpak gaat op kosten van de energie die nodig is in dat groeiproces.

- bij van elders betrokken volwassen vogels is na de ruiperiode het nieuwe verenpak eveneens dik en strak gesloten,

- bij jonge parkieten is ca. 8 weken na het uitkomen uit het ei het gewicht reeds meer dan 91% van het normale gewicht van de volwassen vogels, ook wanneer deze jongen eerst na enkele jaren geslachtsrijp zijn.

f. Dosering van vitamines

Gebaseerd op de huidige inzichten (Albers, 1984, Vitamin Compendium, 1976) is de voor vogels gewenste hoeveelheid vitamines vermeldt in tabel 11. Deze hoeveelheid is aangegeven per kg droogvoer.

A. bestanddelen									
% RE	% RV	% RC	% KH	% as	% V	kJ/gram			
18,5	6,0	2,5	57,3	5,2	10,5	14,661			
samenstelling ruw vet									
2,5%	verzadigde vetzuren/kg		3,5%	onverzadigde vetzuren/kg					
samenstelling koolhydraten									
10%	geraffineerde bietsuiker		31,7%	polysacchariden (zetmeel)/kg					
12,7%	disacchariden/kg		2%	vezelachtige structuren/kg					
1%	lactose (melksuiker)/kg								
B. aminozuurpatroon									
Isol	Leu	Lys	Meth	Cys	Fen	Tyr	Thr	Try	Val
a. primacon									
4,32	6,7	5,24	2,15	1,84	4,54	-	3,78	1,24	5,14
b. referentiepatroon									
3,8	7,0	5,0	2,0	1,6	3,5	3,0	3,5	1,0	4,3
C. vitamines									
A	10.000 IE/kg		B1	7,0 mg/kg		biotine	0,2 mg/kg		
D3	1.500 IE/kg		B2	8,0 mg/kg		foliumzuur	2,2 mg/kg		
E	40 mg/kg		B6	8,0 mg/kg		nicotinezuur	70,0 mg/kg		
K3 (menadion)	2 mg/kg		B12	30 mcg/kg		pantotheenzuur	19,5 mg/kg		
						choline	1.300 mg/kg		
						C	1.450 mg/kg		
D. mineralen en sporenelementen									
Ca	8,3 g/kg		Cl	2,8 g/kg		Fe	180 mg/kg	Cu	14 mg/kg
P	7,0 g/kg		K	7,0 g/kg		Mn	75 mg/kg	Co	0,5 mg/kg
Na	1,8 g/kg		Mg	1,8 g/kg		Zn	85 mg/kg	J	1,2 mg/kg

Tabel 10. Gemiddelde samenstelling van primacon *

De waarden, vermeldt onder:

A. bestanddelen enz. in procenten per kg primacon.

B. geven de procentuele samenstelling van de essentiële aminozuren in het aanwezige ruweiwit en het referentie patroon.

C. vitamines geven de gemiddelde

D. mineralen en sporenelementen hoeveelheid per kg

ne bij parkieten 1 2 3 4 5

V	8000-12000 IE
B3	2000-2500 IE
B7	15-25 mg
B3	1-2 mg
B1	2-3 mg
B2	5-8 mg
B6	3-5 mg
B12	15-25 ug
biotine	40-60 ug
foliumzuur	0,5-1 mg
nicotinezuur	30-50 mg
antotheenzuur	6-12 mg
holine	500-700 mg
Z	30-60 mg

abel 11. Vitamine behoefte per kg kroegvoer voor vogels.

Wanneer bij gebruik van gevitamineerd voer, zoals bijv. CEDE-mix, de vogel daarvan te weinig of niets opneemt, kan ook door middel van een multi-vitamine preparaat in het ontbrekende deel worden voorzien. De dosering is dan niet alleen afhankelijk van de opgenomen hoeveelheid voedsel per dag, maar tevens van de concentratie van het preparaat. Omdat, zoals in het voorafgaande duidelijk blijkt, de voedselopname sterk afhankelijk van het lichaamsgewicht en de per dag opgenomen hoeveelheid drinkwater 3 tot 6% van het lichaamsgewicht bedraagt (Kaal, 1932), kan op grond van deze gegevens en tabel 11 de dosering van de aan het drinkwater toe te voegen oplosbare vitamines worden berekend.

Voor een multi-vitamine preparaat zoals *Mixivita* wordt de berekende gemiddelde dosering 2 druppels/liter drinkwater/dag indien het om een aanvulling gaat en 10 druppels/liter drinkwater/lag indien het de enige vitaminebron is. Wanneer een dergelijke dosering wordt aangehouden is het gevaar voor overdosering niet aanwezig.

Conclusie

Het is opmerkelijk dat in de behandelde voorbeelden het verschil tussen de op basis van de energiebalans berekende en gemeten hoeveelheden voedsel zo gering is. Dit verschil zou nog kleiner worden, wanneer het warmteverlies als gevolg van het op temperatuur brengen van het opgenomen voedsel en ingaande lucht, het verlies via de uitgaande lucht en de uitwerpselen, evenals het verlies door verdamping van li-

chaamsvocht in rekening zou worden gebracht. De geringe afwijkingen wijzen op de bruikbaarheid van de methode en van de interpretatie van de uitkomsten in relatie tot die voedselsamenstelling. Daardoor kunnen o.a. tekorten aan het licht komen.

Uit het besprokene blijkt hoe belangrijk de samenstelling van het voedsel is. Door een goed gekozen samenstelling van zaden kan het daarin aanwezige aminozuurpatroon het referentiepatroon redelijk benaderen. Hoe kleiner echter het verschil, des te meer is er sprake van een optimale voeding, zeker wanneer de voeding bovendien vitamines enz. in voldoende hoeveelheden bevat. De opvallende resultaten die ook bij diverse kwekers zijn bereikt met het gespecificeerde volledige voeder wijzen sterk in die richting en ondersteunen de werkhypothese. Tesaamen geeft dit aan dat het organisme de genetisch veranderde groeipotentie benut overeenkomstig de samenstelling van het voedsel.

Voor papegaaiachtigen, die in een beperkte ruimte behuisd zijn, is het gebruik van een compleet voer als genoemd, wel of niet in combinatie met een goed zaadmengsel, de meest voor de hand liggende oplossing.

Het feit dat de berekende voedselopname bij de Amazona A. Albifrons overeenkomt met de gemeten hoeveelheid opgenomen voedsel geeft aan dat de methode op ruimere schaal bruikbaar is. Dit geldt daarmee nog niet voor alle kromsnaveligen. Er ontbreekt nog een goed omschreven differentiatie, die rekening houdt met een activiteitsonderscheid tussen verschillende soorten (zoals bij lorries en bij papegaaien). Het is de bedoeling dit zo spoedig mogelijk te onderzoeken.

Het voedselverbruik tijdens de broedperiode en tijdens het grootbrengen van de jongen is ook niet aan de orde geweest. Hoewel door diverse personen, waaronder de auteur, metingen zijn verricht en veel literatuur gegevens beschikbaar zijn, is de samenhang nog verre van volledig.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat aanvullende verteringsproeven, ook bij grote kromsnaveligen, moeten worden gedaan.

Verantwoording

In deze bijdrage zijn gegevens ver-

werkt die belangeloos ter beschikking zijn gesteld door de heren R. van Dielen van 'Parrot Wildlife Research Project' te Epe en B. van der Rijdt te Esch, als ook door de maalderij 'de Gennepier Molen' te Eindhoven en de firma Trouw & Co te Putten.

Drs. G.M. Dorrestein van de Rijksuniversiteit Utrecht, afd. Bijzonder dieren, was een gewaardeerd kritische lezer.

Literatuur

- Albers, N., Behm, G., Dressler, D., Klaus, W., Kürher, K. en Lindner, H., *Vitamin in der Tierernährung*, Arbeitsgemeinschaft für Wirkstoffe in der Tierernährung e.V., Bonn, 1984.
- Barman, T.E., *Enzyme Handbook*, 1969, Springer, Berlin, 2 din.
- Beyerly, T.C., *Prediction of food intake*, Proceedings 14th poultry sci. Symposium, 1979.
- Brody, S., *Bioenergetics and Growth*, 1945, Reinold, New York.
- Bijzondere voedingen dictaat, Vakgroep Zootechniek, 1981, Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht.
- Compendium dieetpreparaten en voedingsmiddelen, uitg. De Toorts, 12e editie, Haarlem, 1984.
- Forshaw, J.M. *Parrots of the World*, 1978, Lansdowne Press, Melbourne, 2e editie.
- Hartfiel, W., Tuller, R., *Einfluss von Legehennenalleinfutter mit unterschiedlichen Energiegehalten auf die Leberverfettung Geflügel*, 39, 122, 1974 van Humbergen, J. *Vogels die vragen worden overgeslagen*, Maandblad "Onze Vogels" 1973.
- Holsheimer, J.P. *Voeding van Vogels*, uitg. Thieme, Zutphen, 1980.
- Holsheimer, J.P. *Ziekte van vogels*, uitg. Thieme, Zutphen, 1979.
- Kaal, G.Th.F., *Gezondheidszorg, Praktische handleiding v/d vogelliefhebber*, uitg. Gwendo, Arnhem, 1982.
- King, J.R. and Farnes, D.S., *Energy Metabolism, thermoregulation and body temperature*, Biology and comparative physiology of birds, vol. II, 1961, ed. Marshall A.J., Acad. Press, New York-London.
- Kleiber, M. *The fire of life, an introduction to animal energetics*, University of California, 1961, John Wiley and Sons, New York-London.
- Nederl. Voedingsmiddelentabel, uitg. Voorlichtingsbureau voor de voeding, Den Haag, 1977.

Ervaringen met het pleegouderschap bij Roseicollies

Het gaat mij er niet om U te vertellen dat ik wel eens een jonge vogel die moederziel alleen in een nest lag overgelegd heb in een nest waarin meer jongen lagen, want dit doen heel wat kwekers en daar is dus helemaal niets bijzonders aan. Waar het mij omgaat is dat je als 'kleine kweker' of misschien beter gezegd hobbyist, wel eens in de problemen komt als er plotseling een broedkoppel het laat afweten en je op dat moment geen plaatsvervangend tehuis hebt voor je jonge vogels. Je kunt het natuurlijk eens proberen bij een collega hobbyist, maar als je daar dan ook niet terecht kunt dan zit je plotseling wel met een probleem dat jij moet oplossen. De natuur zijn gang laten gaan is natuurlijk ook een oplossing maar ik denk niet dat er veel vogelliefhebbers zijn die voor deze oplossing kiezen.

De eerste keer dat ik met zo'n probleem kwam te zitten was in het voorjaar van 1983. Ik had die dag een vergadering in Amersfoort, stond extra vroeg op omdat ik m'n vogels voor m'n vertrek ook nog moest verzorgen. Omdat er op dat moment twee stellen bij waren die jongen hadden werden dus ook gewoontegetroou de blokken gecontroleerd. Met het ene blok waarin 3 jongen zaten die zo'n kleine 4 weken oud waren, was niets aan de hand. In het andere blok waarin slechts één jong lag van één dag oud was het mis. Het jong was dood en daar de rest van de eieren onbevruucht of afgestorven was, heb ik alles uit het nest verwijderd.

Vervolgens heb ik na de verzorging, omdat het een zonnige dag beloofde te worden, het raam open gezet. Helaas heb ik vanwege de tijd het gazon raam er niet ingezet.

Ik vergat nog iets zoals 's avonds bleek en dat was het sluiten van het deurtje

van de kool waarin, behalve het ouderpaar, ook nog 3 bijna volwassen jongen lagen. Toen ik dan ook die avond de zaak controleerde vond ik wel de 3 jongen, maar het ouderpaar was spoorloos. De jongen wilden bovendien nu wel eens wat te eten hebben, getuige hun lege kroppen. Wat hieraan te doen? Het was bovendien inmiddels al zo laat dat met een goed uur het licht uit zou gaan. Ik heb toen de jongen overgelegd in dat nest, waaruit ik die morgen het kleine dode jong en de rest van de eieren verwijderd had. Deze gok bleek een goede te zijn, want dit ouderpaar bracht zonder problemen hun plotseling grote en sterk in aantal toegenomen kroost, voortreffelijk groot.

Een tweede probeersel vond ikzelf nog frappanter. Ik had door omstandigheden vlak voor de zomervakantie 1984 nog een stel collies zitten met 4 jongen. Het ging hier om 4 jonge vogels, 3 luti-no's en 1 groene, van zo'n 3 weken oud. Tot op de dag dat de caravan voor de deur stond en we die avond zouden vertrekken, was alles prima gegaan. Het ging om een jong broedstel dat hier bezig was z'n eerste broedsel groot te brengen. Wel op die bewuste zaterdagmiddag bemerkte ik dat ze er plotseling de brui aan gegeven hadden en niet meer in het nestblok gingen. Wat nu te doen? Op zo'n moment is goede raad duur heet het in onze taal. Mij kostte het twee telefoongesprekken, althans dat dacht ik, want aan de andere kant werd niet opgenomen. Het gezin had kennelijk ook al een beroep gedaan op mijn mede hobbyisten waarop ik eventueel een beroep had willen doen. Waar zou ik deze 4 jonge vogels nu nog onder kunnen brengen binnen de paar uur die me nog scheidde van m'n vertrek naar zonniger oorden en lonkend viswater. Al

mijn vogels zaten in de vluchten okeken al sinds langere tijd aan tegen een gesloten broedblok. Op één ste kon ik mijn hoop nog vestigen. Dat was een stel dat zich in het voorjaar druk bezig gehouden had met het maken van een nest, maar aan gezinsuitbreiding nog steeds niet toegekomen was en om dat ze zo knus van hun nog altijd redelijk schone woning gebruik maakten had ik deze maar open gelaten.

Ze waren daar kennelijk zo blij mee dat ze er dan ook de gehele dag in vertoeden. Bij mij ontstond toen het door de tijdnood geboren plan om m'n 4 jonge vogels aan dit paartje toe te vertrouwen 's Middags om 4 uur heb ik ze erin gelegd en heb vervolgens nog zo'n half uur gewacht wat er zou gebeuren. Gelukkig geen gelgrijs van jongen die het zwaar te verduren kregen. Maar ook geen ouders die driftig op de voerbak neer streken omdat ze plotseling niet alleen zichzelf maar ook nog anderen moesten verzorgen. Ik ben toen maar verder gegaan met het inpakken van de caravan en heb na zo'n 2 uur eens gekeken hoe de vlag erbij hing. Een pak van m'n har De jongen leefden niet alleen nog, maar bleken ook weer wat in de krop te hebben. 's Avonds ben ik redelijk gerust afgereisd, nog geruster werd 2 dagen later nadat ik vanuit m'n vakantieadres opgebeld had en vernam dat de jongen op stok zaten.

Ik heb later vaak bij andere kweker van collies nagevraagd of men ook dergelijke ervaringen opgedaan had met pleegouderschap, maar ik ben in mijn naaste omgeving nooit iemand tegengekomen met dit soort ervaringen. Moch er iemand zijn die ze wel heeft, dan zou ik dat graag horen.

J.G. Smid
Croninger

Voor een goede voorlichting
over vogels houden

Bobbel 18

adat in de vorige bobbeis voldoende istgesteld werd dat de verschijning in pigment in de veren van vogels en moet worden als de resultante van ecompliceerde chemische processen, an nu ingegaan worden op het fenomeen zelf. Voor een objectieve benadering van de procesgang die uiteindelijk sulteert in zichtbaar pigment is het wingend noodzakelijk om eerst enige erminologie uit de doeken te doen, odzakelijk omdat anders opnieuw en niet begrepen of niet te begrijpen pvatting een zelfstandig leven zou kunnen gaan leiden.

TYROSINE = een aromatisch aminozuur, tevens bestanddeel van eiwit; in een levend organisme kan Tyrosine worden gesynthetiseerd door hydroxylatie van fenylalanine (= een ander aminozuur); is van belang omdat onder steeds verschillende voorwaarden dit aminozuur en voorstadium van melanine, van drenaline (= een hormoon) en van Dopa is, (dihydroxyphenylalanine). Voor de volledigheid, officieel staat Tyrosine in de literatuur als p-hydroxyphenylalanine.

MELANINE = Samengestelde stof van niet geheel bekende structuur, basisstof van het pigment Tyrosine.

TYROSINASE = het enzym dat als versneller (katalysator) werkzaam is, wordt in de cel vervaardigd, is bestanddeel van het eiwit.

MSH = een hormoon dat vanuit melanocysten stimulerend hormoon heet; soms wordt de term Intermedine gebruikt en soms ook Melanotropine. Normaliter is MSH gelocaliseerd in de hypothalamische tussenkwab, alhoewel de stof ook aangetroffen is bij dieren die nau-

welijks zo'n tussenkwab bezitten. MSH komt voor in twee vormen, onder te verdelen in AlphaMSH en BetaMSH. Qua opbouw vertonen beide MSH-types een grote gelijkheid met het adrenocorticotroophormoon (ACTH).

PIGMENT = melanine, bij vogels meestal twee soorten: Eumelanine-Phaeomelanine.

Bij vogels die normaliter gepigmenteerd zijn kan dat pigment als erfelijk aangemerkt worden. Aan deze vaststelling behoefte niet getwijfeld te worden, de praktijk van alledag biedt voldoende bewijzen. Zo veelvuldig dat op dat erfelijkheidsaspect niet nader ingegaan behoefte te worden. Overigens is het te betreuren dat bij vogels de term "gepigmenteerd" zo ingeburgerd geraakt is, als bij vogels over pigment gesproken wordt is in feite melanine bedoeld. Onze oosterburen hebben die zaak wat juist aangepakt, daar worden de termen "melaniseerd" en "niet-melaniseerd" gebruikt.

Melanine wordt zichtbaar bij vogels door de opeenvolging van chemische reacties, elke verstoring in die reactiereeks heeft gevolgen. Als "ergens" in de keten iets misgaat gaat er ook iets mis met het resultaat; opnieuw wordt benadrukt dat het verschijnen van pigment niet als vanzelfsprekend getaxeed kan worden. In ieder geval ligt aan de basis van het verschijnen van pigment het (essentiële) aminozuur Tyrosine, dat altoos afgekort wordt tot Tyr.

Tyrosine is alleen dan een essentieel aminozuur als in de voeding geen of onvoldoende Fenylalanine (Fen) voorkomt, wanneer dit écht essentiële aminozuur

in voldoende mate in de voeding aanwezig is kan de vogel daarvan zelf Tyr. maken.

Onder invloed van het enzym Tyrosinase **EN** Dopa wordt de Tyrosine omgevoerd tot dopaquinon; in deze omwerking speelt Tyrosinase de rol van versneller terwijl Dopa beschouwd moet worden als een (onmisbaar!) tussenprodukt tussen Tyr. en dopaquinon. Men name dat eindprodukt (dopaquinon dus) is uitermate belangrijk, simpelweg omdat het spontaan polymeriseert tot melanine. Dat is een ingewikkeld proces, bij polymerisatie worden enkelvoudige moleculen gebundeld tot meervoudige (polymere) moleculen. Die samenvoeging begint met een startreactie (initiatie), gevolgd door een groeireactie (propagatie) en uiteindelijk eindigend met een stopreactie (terminatie). De spontane polymerisatie van dopaquinon leidt tot het ontstaan van eu-melanine; wordt echter de polymerisatie van dopaquinon aangegaan in samenhang met het aminozuur Cysteïne dan ontstaat phaeomelanine. Waaruit volgt dat voor het ontstaan van eumelanine één aminozuur (Tyrosine) toereikend blijkt te zijn; voor het ontstaan van phaeomelanine is Tyrosine alléén niet toereikend, voor deze melaninesoort (ondersoort) is een tweede aminozuur noodzakelijk. Cysteïne kan net als Tyrosine door de vogel zelf vervaardigd worden uit de essentiële aminozuren die via de voeding aangereikt worden. In de volgende Bobbel zal de reactieketen in schema gezet worden en wordt ingegaan op de consequenties van een en ander.

Wat lezers schrijven

Mijn hobby is het houden en kweken van grasparadijzen. Zo als u ook wel eens een zieke vogel in uw hok hebben aangetroffen. In mijn geval gingen de jonge albino's van twee dagen oud dood. Via andere vogelvrienden kreeg ik het advies om naar een dierenkliniek te gaan. Daar werd seldje verricht op de jongen. Daaruit bleek dat de ouders een bacterie bij zich droegen waardoor de jongen stierven.

Deze bacterie veroorzaakt o.a. ook kropontsteking. Normaal zouden de ouders er op den duur ook aan sterven. Hiervoor kreeg ik een antibiotica dat kropontsteking en verdere ziektes kon genezen. Dit heb ik dan uitgeprobeerd bij mijn kweekstelsel. Hiermee had ik een groot resultaat zodat ik mijn kweek-

stellen en de jongen behield. Nu ik met de tweede ronde bezig ben is mij nog geen jong weer gestorven.

Dit geneesmiddel kan men alleen bestellen bij een dierenarts. Het antibiotica heet: LUTRICILINE. Hierin zitten: chloorfenicol en tetracycline + 6 vitamine b preparaten.

Het wordt uitgegeven door: de firma Vetam b.v., Kerkstraat 9, 4286 BA ALMKERK

Ik hoop dat ik velen van uw hiermee een grote dienst heb bewezen.

J.G. Berens
Klazienaveen

Korte berichten

ALGEMENE VERGADERING 1986

De op 24 mei j.l. gehouden Algemene Vergadering is weer bijzonder positief en zakelijk verlopen.

De **jaarverslagen van secretaris en penningmeester** werden zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd en vastgesteld, evenals de **begroting voor 1986** alsmede de **notulen** van de op 11 mei 1985 gehouden Algemene Vergadering.

De **bondscontributie** ingaande 1 januari 1987, is ongewijzigd vastgesteld op f 6,- per lid per kwartaal, aspirant leden tot 18 jaar f 3,- per lid per kwartaal. Het is voor het **vijfde** achtereenvolgende jaar dat de bondscontributie ongewijzigd blijft, terwijl ingaande 1987 de ringenprijs met niet minder dan 15 tot 20% is verlaagd.

De door de afdelingen ingediende voorstellen werden allen met overgrote meerderheid van stemmen verworpen. Voorafgaande aan de voor de afgevaardigden van de districten gehouden Algemene Vergadering, is in elk district een Algemene Vergadering voor de afgevaardigden van de afdelingen gehouden. Tijdens die districtvergaderingen zijn er per voorstel in totaal 27.345 stemmen uitgebracht, hetgeen kan betekenen dat gemiddeld 67% van de stemgerechtigde afdelingsleden op de districtvergaderingen vertegenwoordigd is geweest.

De **bondsvoorzitter**, de heer **W.J. Mulder**, is bij acclamatie voor een periode van drie jaar herkozen.

De heer **Jos van de Walle**, **voorzitter van het district Zeeland** en als zodanig ook lid van het bondsbestuur, was periodiek aftredend en stelde zich na een actieve periode van 18 jaar niet meer herkiesbaar. Hij is door het bondsbestuur benoemd tot **erelid**. Wij feliciteren hem van harte met deze eervolle benoeming. Als nieuwe voorzitter van genoemd district en tevens als nieuw lid van het bondsbestuur is gekozen de heer T.J. Udo uit Kapelle. Hem wensen wij eveneens van harte proficiat en tevens veel succes in zijn nieuwe functie.

De Algemene Vergadering 1987 is voor de districten vastgesteld op 8 of 9 mei en voor de afgevaardigden van de districten op zaterdag 23 mei d.a.v. in Café Restaurant De Koeheuvel te Maarn. Reglementair dienen de voorstellen voor deze vergadering te worden ingediend vóór 31 december 1986. Afdelingen die hiervan gebruik wensen te maken, doen er goed aan om hun voorstel(len) al tijdens de districtvergaderingen in oktober a.s., voor te leggen en te bespreken.

NIUWE VOGELWET

Het wordt het bondsbestuur wel eens verweten dat de berichtgeving over de nieuwe Vogelwet naar de leden zo zammer is. Precies een jaar geleden, in het juninummer van de jaargang 1985, schreven wij dat het ontwerp van die nieuwe wet op 8 mei van dat jaar is aangeboden aan de Tweede Kamer. Wij hebben in dat bericht ook de strekking van dat ontwerp vermeld. Bij schrijven van 30 augustus 1985, hebben wij onze reacties op het ontwerp doen toekomen aan de vaste kamercommissie. Een copie van dat schrijven is ook ter hand gesteld van de heren districtsvoorzitters die op hun beurt wellicht de afdelingen inzake hebben geïnformeerd. Het wachten is thans op het antwoord van de Minister aan de Tweede Kamer. Zo het betreffende Ministerie ons recentelijk mededeelde zit er weinig vaart in en verwacht wordt dat de nieuwe wet op zijn vroegst pas in 1987 verder wordt behandeld. Wij zeggen u dit nog maar eens om aan te tonen dat er, helaas, sedert juni vorig jaar geen nieuwe ontwikkelingen zijn te melden. Gelijk als vorig jaar sluiten wij deze berichtgeving af met de belofte dat als er iets nieuws in wij het u onmiddellijk zullen laten weten.

KWEEKNUMMERS

Juist met het oog op het bestellen van ringen voor 1987, willen we nu eens benadrukken dat elk lid slechts één kweeknummer mag hebben ook al is hij of zij lid van meerdere afdelingen. Afdelingssecretarissen doen er verstandig aan om bij het opnemen van nieuwe leden te vragen of ze alreeds elders lid zijn en derhalve alreeds een kweeknummer hebben. In voorkomende gevallen dient dat kweeknummer dan bij de opgave van dat nieuwe lid op de mutatielijst te worden vermeld.

RINGEN

Ten aanzien van de ringenbestelling voor 1987, is er in het vorige nummer een bijlage opgenomen waarop ook de bestelformuliertjes zijn gedrukt. Wij vragen uw aller medewerking om een goede spreid van de bestellingen te bewerkstelligen. **VROEGE KWEKERS** diene hun bestelling vóór 1 augustus a.s. en de **OVERIGE KWEKERS** vóór september a.s. bij de ringencommissaris van hun afdeling te bestellen.

WILDZANG

Vogelliefhebbers die de thans toegestane Europese kooivogels, te weten Vink, Groenling, Putter, Kneu, Sijs, Geelgors of Merel, willen gas houden en kweken, dienen een Register aan te vragen waarin nauwkeurig het eigen bestand aan wildzangvogels moet worden bijgehouden. Zij die vóór 1 mei in het bezit waren van een register, kunnen vóór dit jaar een aanvraag indienen tot het verkrijgen van een Vogelvergunning K. Aanvraagformulieren zijn reeds in hun bezit. Die aanvraagformulieren moeten na het kweekseizoen en vóór 31 augustus a.s. volledig ingevuld en ondertekend naar het bondsbureau worden gezonden.

Het Ministerie beoordeelt elke aanvraag en verleent al of niet de vergunning. Als men in het bezit is van een vogelvergunning K, mogen de eigen kweek en met de bondsringen geringde wildzangvogels vervoerd worden naar en van de tentoonstellingen en ter overdracht aan derden.

PAPEGAAIENSYMPOSIUM

Onze complimenten dienen uit te gaan naar onze Speciaalclub Parkieten welke op een voortreffelijke wijze op 26 april j.l. een Papegaaien Symposium heeft georganiseerd in Diergaarde Blijdorp. Een bomvolle hal luisterde met aandacht en interesse naar de vier inleiders, de heren M. Noodzij, Jos van Hambergen, drs G. Dorrestein en drs G. Th. F. Kaal. Een uitgebreid forum wist antwoord te geven op de vele door de deelnemers gestelde vragen. Al met al een zeer geslaagd evenement dat zeer zeker, en niet alleen voor de liefhebbers van papegaaien, voor herhaling vatbaar is.

Van 16 t/m 18 oktober 1986, zal in de congressaal van Hotel Maritim in Poarta de la Cruz op het eiland Tenerife, een **INTERNATIONAAL PAPEGAAIENCONGRES** worden gehouden. Zij die daarin zijn geïnteresseerd en daaraan willen deelnemen, kunnen voor verdere informatie contact opnemen met drs. G. Th. F. Kaal te Amersfoort, telefoon 033-11871.

NIUWE AFDELING

Per 1 juli a.s. sluit zich wederom een nieuwe afdeling bij ons aan, te weten Valkenswaard 2, onder ledennummer V28 en behorend tot het

volg pag. 26

K.B.O.F. "De Witte Spreeuwen"

Het beste en meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks oplage 28500 exemplaren alleen in Vlaams-België. Het bevat 80 à 96 pag. wetenschappelijke tekst, met iedere maand 16 of meer kleurfoto's van alle soorten vogels waarmee men de **"Vogelatlas in kleuren"** kan samenstellen. Jaarabonnement: **650 BF. of 36 gulden**. Betaling per internationale postwissel of op giro nr. 000-0081281-92 per adres: **CEULEERS REMI - Lierseweg 39 - B 2410 Herentals (België)**.

Bij aanvraag proefnummer: 2 postzegels van 70 cent bijvoegen.

Inenten van kanaries

In de verpakking vindt men **2 flakons, 1 spuitje en 1 entnaald**. In de ene flakon vindt men een **gevriesdroogd vaccin**, in de andere flakon zit een z.g. **oplosvloeistof**.

Na opening van beide flakons zuigt men het spuitje de vloeistof op en drukt dit spuitje leeg in de flakon met gevriesdroogd vaccin.

Om een goede oplossing te verkrijgen, dient men nog 1 à 2 keer de inhoud met het spuitje op te zuigen en leeg te drukken.

Pas dan is de entstof gereed voor gebruik en dient men deze ook zo snel mogelijk te gebruiken.

Zolang men de vloeistof en het vaccin niet met elkaar vermengd, kan men het in de koelkast bij ± 2 graden tot ± 8 graden C wel een half jaar bewaren.

Een andere bijzonderheid is, dat men nu entstof heeft voor ruim **50 kanaries, dus niet meer voor 100**.

De entstof is tot stand gekomen na intensief speurwerk en uit testen in laboratorium en praktijk om een zo optimaal mogelijke entstof te krijgen.

De entstof is bedoeld om kanaries en wildzang immuun te maken tegen zowel de uitwendige als de inwendige vorm van pokken.

Uitwendig: Huidpokken in de vorm van kleine zwellingen van 1-3 mm, die vooral zichtbaar zijn op de oogliden, de poten en de bevederde huid.

Inwendig: Ontsteking van de luchtwegen, waarbij we dikzittende vogels zien, die de vleugels laten hangen en een erg benauwde indruk maken.

Beide vormen kunnen tegelijk in één volière optreden en ook zelfs bij een dezelfde vogel.

Sterfte bij deze ziekte kan oplopen tot 90 à 100%

Toediening van welk geneesmiddel, dan ook kan de ziekte niet voorkomen en ook niet genezen.

De besmetting vind o.a. plaats door stekende insecten, die het virus van besmette vogels halen, b.v. van mussen e.d.

Ook een geënte vogel kan de ziekte overbrengen, indien deze in een niet geënte bestand wordt geplaatst.

Een geënte vogel kan wel geïnfecteerd

worden, maar wordt niet ziek, al heeft hij het virus dan wel bij zich.

Kwekers, die nooit entten en desondanks vrij bleven van deze ziekte hebben puur geluk gehad. Ook het afgelopen jaar hebben we vele malen kunnen constateren, dat de kans op een uitbraak van deze zo gevreesde ziekte elk jaar weer volop aanwezig is.

De enige bescherming tegen deze ziekte is een enting met het reeds omschreven pokken vaccin.

Deze bevat een verzwakt levend pokken virus, hetwelk de vogel niet ziek maakt, maar wel zorgt voor de vorming van afweerstoffen tegen het virus.

De enting geeft echter alleen bescherming, als ze goed wordt uitgevoerd.

Daarbij zijn de volgende punten van groot belang:

Aangezien de piek van deze ziekte in augustus, september ligt, moet men ruim voor die tijd enten.

Bij voorkeur **eind juni, begin juli**, waarbij de jonge vogels liefst 4 weken oud zijn. Zowel de oude als de jonge vogels enten.

Een **koude kweker** zou – om het risico zoveel mogelijk te beperken – alle vogels die 4 weken oud zijn begin juli kunnen enten en de overigen, zodra deze 4 weken oud zijn.

Een **beschermend effect** van de enting mag men pas 14 dagen na de enting verwachten, terwijl de enting ieder jaar opnieuw moet plaatsvinden.

Gedurende 2 maanden na het enten van een bestand, mag men beslist daar geen ongeënte vogels bij plaatsen.

De geënte vogels dragen het virus nog in het bloed en dit kan zowel door insecten, alsook via kleine wondjes overgedragen worden en niet geënte vogels toch ziek maken.

Niet geënte vogels moeten daarom eerst zelf geënt worden en pas 14 dagen na de enting bij de reeds eerder geënte vogels geplaatst worden.

Het entvirus is ongevaarlijk, als het in het vleugelvlies geënt wordt.

Samenvattend kan en moet men stellen: Een geënte vogel kan het virus bij zich hebben zonder ziek te zijn.

Daarom geënte vogels niet bij niet geënte vogels plaatsen.

Uitvoering van de vaccinatie:

- Altijd enten in het vleugelvlies, nooit in de spier.
- Altijd enten met een vers flesje entstof.
- Nooit met één flacon en dezelfde naald naar meerdere adressen.
- Entstof nooit aan zonlicht blootstellen en zorgen dat de entnaald niet te warm wordt.

In beide gevallen verliest de entstof haar werkzaamheden heel snel.

7 dagen na de enting de entreactie controleren. Dit moet een duidelijk waarneembaar bultje van 2 à 3 mm zijn op de plaats, waar men door het vleugelvlies heeft gestoken. Wanneer dit bultje niet of nauwelijks waarneembaar is, zal ook de weerstand minder zijn.

Als van 50 geënte vogels bij controle de eerste 20 een goede reactie laten zien, zit het met de rest ook wel goed. Zijn er echter meerdere vogels met een onduidelijke reactie, dan moet men alle vogels controleren.

Zijn er op de 50 vogels meer dan 4 à 5 met een onduidelijke entreactie, dan is het beter deze apart te zetten en opnieuw te enten.

Belangrijke aanwijzingen.

- Na elke enting de naald door de vlam halen, ook de nieuwe naald, die nog vet is.
- De naald even dompelen in koud gekookt water ter afkoeling.
- De naald afslaan als een koortsthermometer, waarna de groeven droog zijn.
- De naald in de entstof dompelen en omdraaien, dan zijn de groeven gevuld.
- De naald met de rugzijde langs de hals van het flesje afstrijken.
- Pas dan de naald door het vleugelvlies steken.

Wanneer alle vogels geënt zijn, het restant en de naald weggoien.

Niet laten liggen en vooral niet bij andere kwekers gaan gebruiken. Alleen een op deze wijze beschreven methode van enting geeft maximale bescherming tegen de meest gevreesde ziekte, die elk jaar opnieuw zeer veel slachtoffers eist.

Noot:

De entstof is uitsluitend verkrijgbaar via een dierenarts. Men doet er verstandig aan om vooraf naar de prijs te informeren, zo mogelijk bij verschillende dierenartsen. Tevens is het raadzaam tot een gezamenlijke inkoop over te gaan. Hoe groter het aantal hoe voordeliger.